Ազգ
Azg

Թռչնագրիպի վտանգ տարածաշրջանում

ՄՈՍԿՎԱ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թռչունների սեզոնային չուն սպառնում է թռչնագրիպի վիրուսը տարածել Ռուսաստանի ամբողջ տարածքում եւ սահմանակից երկրներում: Այս մասին ասված է Ռուսաստանի գլխավոր սանիտարական բժիշկ Գենադի Օնիշչենկոյի նամակում, որն այսօր ստացվել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ում:

Այնտեղ, մասնավորապես, նշված է, որ «թռչունների չուի ուղիների վերլուծությունը ցույց է տվել, որ այս աշնանը բացառված չէ թռչնագրիպի վիրուսի տարածման հավանականությունն Արեւմտյան Սիբիրից Կասպից եւ Սեւ ծովերի շրջաններում:

Վտանգը կապված է այն հանգամանքի հետ, որ չվող թռչունների մի մասը Նովոսիբիրսկի մարզից եւ Ալթայի երկրամասից այդ շրջաններ է թռչում ձմեռելու համար: Միեւնույն ժամանակ Ռուսաստանի Սպառման վերահսկողության համերկրային ծառայությունում այն կարծիքին են, որ բացի Ռուսաստանի հարավից վիրուսը կարող է ընկնել նաեւ սահմանակից երկրներ՝ Ադրբեջան, Իրան, Իրաք, Վրաստան, Ուկրաինա, Միջերկրականի երկրներ, քանի որ թռչունների չուի ուղիները Սիբիրից անցնում են այդ երկրների

Տրանսպորտային ռազմավարությունը «մշակվում» է փորձարարության եւ ուղեւորների նյարդերի հաշվին

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

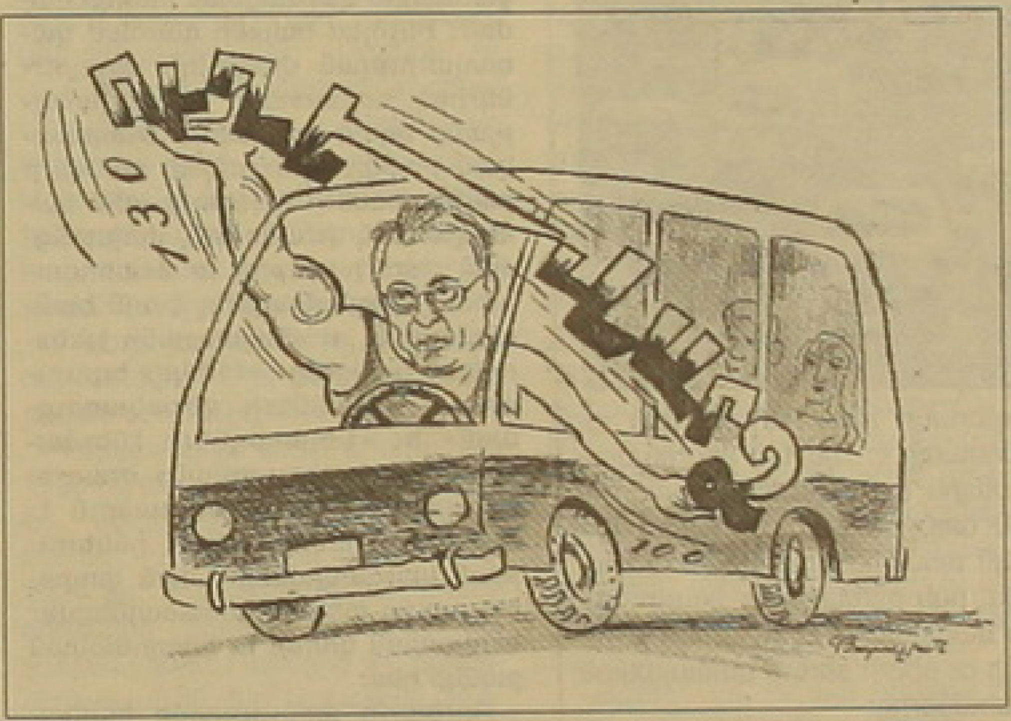

Մի քանի շաբաթ առաջ, երբ Երեւանի քաղաքապետն իր ասուլիսում առաջին անգամ ակնարկեց միկրոավտոբուսների ուղեվարձի թանկացման մասին, պատասխանելով լրագրողի հարցին, թե որն է հիմնավորումը, ասաց. «Մեր նպատակն է, որ երեւանցիներն օգտվեն ավտոբուսներից: Դա ավելի քաղաքակիրթ մեթոդ է եւ միակ ճանապարհը, որպեսզի հետագայում տարեցտարի նվազեցնենք միկրոավտոբուսների քանակը: Եվ բացի այդ, ավտոբուսները ձեռք են բերվում բյուջեի հաշվին: Մենք պարտավոր ենք բոլոր ավտոբուսների համար ապահովել շահութաբեր աշխատանք, որպեսզի կարողանանք փակել դրանք ձեռք բերելու համար ծախսված վարկային միջոցները եւ ավտոբուսների շահագործման ծախսերը»: Քաղաքապետարանի մարկետինգային նոր «տրամաբանության» համաձայն, դա նշանակելու էր ուղեւորների հարկադիր տեղաշարժ դեպի առավել էժան ավտոբուսները: Այս նորությունը հերթական անգամ ապացուցեց, որ մարդն իբրեւ արժեք իր սոցիալական հոգսերով ու խնդիրներով ստորադասվում է «պետական» ու մասնավոր բիզնեսի շահերին, ավելին, օգտագործվում է իբրեւ դրանք բավարարելու գործիք:

Բռնի տեղափոխման փորձարարությունը կատարվեց առանց մանրակրկիտ հաշվարկների ու վերլուծության, հընթացս: Սակայն սա այն դեպքերից չէր, որ պատառը հեշտությամբ պիտի կուլ գնար:

Տես էջ 2

ԱՀԱԶԱՆԳ

Գյուղազարակի արգելոցում ռելիկտային սոճիների զանգվածային ջարդ է սկսվել

Անցած տարվա պատմությունը կրկնվում է

Երեկ **«Ազգի»** խմբագրություն զանգահարեց Ստեփանավանի «Լոռե» էկոակումբ հասարակական կազմակերպության նախագահ Մանյա Մելիքջանյանը եւ գուժեց Ստեփանավանից ոչ շատ հեռու՝ Գյուղազարակի արգելոցի տարածքում իրականացված սոճիների զանգվածային հատումների մասին: Նախորդ տարվա ձեռագրով ջարդարարները զինված են եղել «դրուժբաներով», սղոցներով եւ տրանսպորտային միջոցներով, գործել են կազմակերպված, անկաշկանդ:

«Սոճուտների ջարդը Գյուղազարակի արգելոցում կատարվել եւ կատարվում է ամենաբարբարոս մեթոդներով, ջարդարարները հատման առանձնացնում են հասված մեծադալար ծառերի հաստաբուն ու ուղղաձիգ բները՝ ոչ ուղղաձիգ վերնամասերից: Ծառահատողներն այս անգամ արդեն խախտել են նաեւ հատուկ պահպանվող տարածքների ՀՀ օրենքը: Թալանվում են ոչ միայն սովորական անտառները, այլեւ հատուկ պահպանվող տարածքի ռելիկտային սոճիները, եւ նրանց կողմից, ում դիրքն ու կարողությունը դրա հնարավորությունը տալիս են: Փաստորեն Ստեփանավանի հատուկ պահպանվող տարածքում մի քանի օրում բացատներ են առաջացել», իրենց «SOS» հայտարարության մեջ նշում է հասարակական կազմակերպությունը:

Տես էջ 3

Նորից ենք հանդիպում

Երկշաբաթյա արձակուրդից **«Ազգը»** վերադարձավ երեկ եւ այսօր նորից է ներկայանում իր ընթերցողներին: Առանց սեթեւեթանքների ասենք, որ թերթը, աշխատակիցները կարոտել էին ամենօրյա այս հանդիպումներին: Խորհրդավոր, ակնկալություններով լեցուն մի պահ կա այս հանդիպումներում, ընթերցողի գնահատականը, միաժամանակ անբավարարվածությունը կռահելու մի սրտատրոփ պահ, քո տեսածն ու իմացածը նրան փոխանցելու մի աճապարանք, որը լրագրողի տքնանքի իսկական փոխհատուցումն է ամեն երեկո թերթը տպագրության հանձնելիս: Դա այն կապն է, անտեսանելի, որ եթե ոչ համախոհություն, ապա ինչ-որ միասնություն է ստեղծում լրագրողի եւ ընթերցողի միջեւ, ինչից զրկվել էինք 15 օր:

Չենք կարող ասել, թե արձակուրդային այս օրերը դատարկ էին: Տեղական, տարածաշրջանային եւ հատկապես միջազգային ասպարեզներում բազմաթիվ հետաքրքրական դեպքեր, զարգացումներ արձանագրվեցին, որոնց մասին այսօրվա համարից սկսյալ կփորձենք պատմել մեր ընթերցողներին, կփորձենք մեկնաբանել դրանք եւ թույլ չտալ որեւէ ընդհանուր շղթայի մեջ: Այդ հարցերից շատերը սկիզբ են առել վաղուց եւ շարունակվելու են դեռեւս: Կանգ չեն առել նաեւ ներհայաստանյան զարգացումները, հակառակ մեր քաղաքական ակումբի՝ Ազգային ժողովի արձակուրդի մեջ լինելու իրողության, հակառակ տարբեր նախարարների ու չինովնիկների՝ տարբեր ծովափերում եւ հանգստավայրերում շարունակվող երեւութական հանգստության: Իսկական գործարքները՝ քաղաքական, տնտեսական եւ... քրեական, կնքվում են հենց այդ հանգստավայրերում, խմիչքի կամ ռուլետկաների սեղանների շուրջը: Դրանցից շատերի մասին մենք այդպես էլ չենք իմանա ոչինչ, սակայն հետագայում հաստատապես կզգանք ու կապրենք դրանց հետեւանքները, լավ կամ վատ, ավելի շուտ վատ, քան լավ:

Մենք վերադարձել ենք մեր ուժերի ներածի չափով բացահայտելու, կանխելու վատը, վնասակարը, հակաժողովրդականը, երեւան հանելու լավը, դրականը, բարին:

Բարի հանդիպումներ:

«Կիլիկիան» փրկվեց օվկիանոսի փոթորկից

«Ազգին» երեկ ուղարկած էլեկտրոնային նամակում Զորի Բալայանը պատմում է, որ 2 ու կես ամսվա …ղասումներից հետո օվկիանոսում հայտնված «Կիլիկիա» նավի անձնակազմի ուրախությունը քիչ ժամանակ անց փոխարինվել է անհանգստությամբ՝ հանկարծակի բռնկված փոթորկի պատճառով: Ջերմաստիճանի կտրուկ փոփոխությունից ու սառը քամու ներխուժումից հետո անձնակազմի անհանգստությունն ավելի է մեծացել, երբ նրանց աչքի առջեւ ալեկոծված օվկիանոսի ալիքները հետզհետե ուժգնացել են:

«Այնպիսի տպավորություն էր, կարծես միանգամից իրար են ձուլվում մի քանի ալիքներ, միավորում, հզորանում, ուժգին թափով վերեւ բարձրանում ու մեկ վայրկյան անց մղվում առաջ: Այս ամբողջ «այվազովսկին» տեւեց առավոտից մինչեւ կեսօր: Մենք ստիպված էինք թեքվել արեւելք, հայտնվելու Սինեքի նավահանգստում, ինչը ծրագրված չէր: Անհնար է մոռանալ մի դրվագ, որը սկզբում մեզ սարսափեցրեց, իսկ հետո՝ զվարճացրեց: Առաջին անգամ մենք մոտեցանք նավամատույցին օվկիանոսի առավելագույն տեղատվության ժամանակ եւ հենց այդ պահին զգացինք «Կիլիկիայի» «պստիկությունը», գրում է Բալայանը: Նավամատույցի տարածքը բուռն տեղատվությունից այնպես է բարձրացել, որ անհնար է դարձել այնտեղ ամրանալը, սակայն անվախ նավաստիներ Վահագն Մաթեւոսյանը, Մուշեղ Բարսեղյանն ու Հայկ Սադոյանը, որոնք գրեթե բոլոր նավահանգիստներում առաջինն են դուրս թռչել «Կիլիկիայից», այստեղ էլ են կատարել իրենց գործը՝ ջուրն ընկնելով ու իրար պարան մեկնելով:

Օվկիանոսի փոթորկից փրկված «Կիլիկիան» հավանաբար օգոստոսի 19-ին կհասնի վերջին հանգրվան՝ Լոնդոն:

Ռ. Պ.

Մի ողջ հայ ընտանիք է զոհվել

Լառնակա-Աթենք օդանավի վթարից

Մինչ Կիպրոսի կառավարությունն ու ժողովուրդը հայտարարված եռօրյա սգի մթնոլորտում երեկ եկեղեցիներում հարգանքի տուրք էին մատուցում նախորդ օրը Լառնակա-Աթենք օդանավի վթարում 121 զոհվածների հիշատակին, կիպրոսահայ գաղութը սգալու մեկ այլ պատճառ եւս ուներ՝ նույն ավիավթարից զոհվել է կիպրահայ մի ողջ ընտանիք՝ Թութունջյան ընտանիքի 4 անդամները, հայրը՝ Յակոբը, մայրը՝ Յիլդան եւ 2 որդիները՝ 16 տարեկան Արան եւ 12 տարեկան Պարեսը: Նրանք, ինչպես **«Ազգին»** հաղորդում է Կիպրոսում լույս տեսնող «Ֆայնենշըլ միրոր» շաբաթաթերթի խմբագիր Մասիս Տեր-Բարթողը, «Հելիոս էյրուեյզ» ընկերության «Բոինգ 737» օդանավով Լառնակայից մեկնում էին Աթենք, որտեղից արձակուրդային ուղեւորությունը շարունակելու էին դեպի Պրահա:

Տեր եւ տիկին Թութունջյանները գաղութի ակտիվ անդամներից էին, ինչպես գրում է Մ. Տեր-Բարթողը: Յակոբը Մելգոնյան կրթական հաստատության շրջանավարտից միության վարչության անդամ էր եւ պայքարում էր կրթօջախը փակելու որոշման դեմ, իսկ Յիլդան՝ Համազգայինի պարախմբի եւ Սբ. Աստվածածին եկեղեցու երգչախմբի անդամ: Երեխաները հաճախում էին հայկական դպրոց, Արան՝ Մելգոնյան, իսկ Պարեսը՝ Նարեկ ազգային վարժարան:

Հիշեցնենք, որ վերապրողներ չէին եղել օդանավի 115 ուղեւորներից եւ անձնակազմի 6 անդամներից: Ուղեւորների մեջ քիչ չէին նույն ընտանիքի պատկանողները, շատերը մեկնում էին ամառային արձակուրդի: Ուղեւորներից 48-ը եղել են տարբեր տարիքի երեխաներ: Զոհերի հարազատները երեկ փոխադրել էին Աթենք՝ իրենց հարազատների ինքնությունը ճշտելու: Զոհերից շատերն անճանաչելի էին դարձել եւ արյան նմուշներով միայն հնարավոր էր ճշտել: Մասիս Տեր-Բարթողը գրում է նաեւ, որ թեեւ վթարից 24 ժամ է անցել, սակայն, համապատասխան մարմինները երեկ կեսօրին դեռեւս չէին կարողացել հայթայթել բոլոր զոհվածների ցուցակը: Կիպրոսյան մամուլը զայրույթով է լցված ավիաընկերության եւ պետական համապատասխան մարմինների դեմ, նրանց մեղադրելով ոչ կոմպետենտ լինելու մեջ: Քննադատության թիրախ են դարձել հատկապես քաղաքացիական ավիացիայի վարչության ղեկավարները, որոնք արտոնագրել են «Բոինգ 737-300» վարձված ինքնաթիռը, որի խորհրդավոր վթարման պատճառները դեռեւս ճշտված չեն:

Երեւանցիները կշարունակեն կախված մնալ երթուղայինների գծատերերի եւ քաղաքապետարանի կամայական որոշումներից

Ելքը ուղեվարձի սահմանումը հրապարակային դարձնելն է

Առիթ ունեցել ենք նշելու, որ Երեւանի քաղաքապետարանի որոշումներից շատ հաճախ այն տպավորությունն է ստացվում, որ դրանք ընդունվում են հատուկ բնակչության շահերին դեմ գնալու նպատակով: Դրա ամենացայտուն օրինակը քաղաքապետի օգոստոսի 9-ին ընդունած որոշումն էր միկրոավտոբուսային երթուղիների ուղեվարձը 130 դրամ դարձնելու վերաբերյալ: Քաղաքապետը մի քանի օր անց չեղյալ համարեց իր նախորդ որոշումը, սակայն քաղաքապետարանի նման կամայականություններից մայրաքաղաքի բնակիչները երաշխավորված չեն: Հիշեցնենք ավտոբուսների ուղեվարձը 70 դրամ ու վերստին 50 դրամ դարձնելը:

Մի կողմ թողնելով այս օրերին բազմիցս կրկնված այն փաստարկները, որոնք վեր են հանում ուղեվարձի թանկացման անհեթեթությունը, անդրադառնանք այն հարցին, թե ինչպե՞ս եւ ո՞վ է սահմանում հասարակական տրանսպորտի ուղեվարձը: Օրինակ՝ այդ ո՞ր պաշտոնյայի մտքի փայլատակումն էր հենց 130 դրամ սակագին սահմանելը: Իսկ գուցե՞ պետք է 120 կամ 140 դրամ լիներ: Ինչ հաշվարկ, ինչ տրամաբանություն է այստեղ գործում, ո՞վ է որոշում այդ սակագինը: Այս հարցերը չունեն պատասխաններ, քանի որ ամեն ինչ արվում է ոչ թափանցիկ, քաղաքապետարանի եւ երթուղայինների գծերի տերերի փոխհամաձայնությամբ: Եվ Երվանդ Զախարյանը, եւ տրանսպորտի վարչության պետ Տիգրան Ղազարյանը մեր այն հարցին, թե ո՞վ է սահմանում ուղեվարձը, որպես կանոն, պատասխանում են, որ դա շուկան է որոշում: Այսինքն, առաջարկի եւ պահանջարկի հարաբերակցությունը: Սակայն ակնհայտ էր, որ չնայած միկրոավտոբուսների առաջարկի եւ պահանջարկի փոփոխություններ չէին եղել, բայց քաղաքապետը որոշել էր սակագինը դարձնել 130 դրամ:

Ընդհանրապես ուղեվարձի սակագինը «շուկայի», ավելի ճիշտ՝ գծատերերի հայեցողությանը թողնելը չի դիմանում անգամ ամենաչնչին քննադատության: Նույն տրամաբանությամբ կարելի է ձեռնարկությունները սեփականաշնորհելիս ներդրումային, աշխատատեղերի եւ ձեռնարկության մասնագիտացման պահպանման պարտավորություններ չդնել գնորդի վրա եւ թողնել շուկան որոշի, ինչը, բարեբախտաբար, վերջին տարիներին այդպես չի արվում:

Որպես ուղեվարձի կամայական փոփոխություններից զերծ մնալու ելք, քաղաքապետարանը կարող է մրցութային առաջարկների մեջ սահմանել 100 դրամ որպես մրցութային պայման: Մի՞թե քաղաքապետը կարծում է, որ այս գերշահութաբեր բիզնեսով զբաղվելու ցանկություն ունեցողներ չէին լինի այդ դեպքում: Սակայն, դատելով քաղաքային իշխանությունների կեցվածքից, նման տարբերակի հնարավորությունն անընդունելի է: Այսինքն միկրոավտոբուսային երթուղիների շահագործման առնչությամբ ստեղծված վիճակն առաջիկայում կմնա անփոփոխ, իսկ բնակիչները կշարունակեն կախված մնալ քաղաքապետարանի եւ գծերի տերերի կամայական որոշումներից:

Ուղեվարձի խնդրի լուծման առավել արմատական ձեւը հասարակական տրանսպորտը նույնպես հանրային ծառայություն դիտարկելն է եւ նրա սակագները հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի կողմից սահմանելը, ինչպես արվում է ջրի, գազի եւ էլեկտրաէներգիայի, առաջիկայում հեռահաղորդակցության սակագների համար: Կարծում ենք, անվիճելի է, որ հասարակական տրանսպորտը նույնպես հանրային ծառայություն է, ինչպես վերոնշյալ մյուս ծառայությունները, եւ բնակչությունն իրավունք ունի պահանջելու, որ դրա սակագները որոշվեն հրապարակային քննարկումների արդյունքում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Հայաստանի էլեկտրական ցանցերի» գործարքից մտահոգված են նաեւ ճապոնացիները

Ճապոնիայի միջազգային զարգացման բանկը մինչ ստույգ տեղեկություններ ստանալը չի երկարաձգի երկու նախագծերի ֆինանսավորումը

«Միդլենդ ռիսորսիզ հոլդինգ» ընկերության կողմից «Հայաստանի էլեկտրական ցանցերի» կառավարման իրավունքը փոխանցելու լուրը, Համաշխարհային բանկից եւ ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունից հետո մտահոգության առիթ է դարձել Ճապոնիայի միջազգային զարգացման բանկի համար: Ինչպես հայտնի դարձավ կառավարության վստահելի աղբյուրներից, Հայաստանի կառավարությանը հղած նամակում ճապոնական բանկը էլեկտրական ցանցերի բաժնետոմսերի վաճառքի կամ կառավարման իրավունքի փոխանցման լուրերի առթիվ իր մտահոգությունը պայմանավորել է այն հանգամանքով, որ «Հայաստանի էլեկտրական ցանցերը» «110 կՎտ հզորությամբ կայանների վերակառուցման» եւ «Սպառողների էներգահաշվիչների տեղադրման» ծրագրերի նախագծերի պատվիրատուն է: Ըստ ճապոնական կողմի, ընկերության կարգավիճակի նման փոփոխությունը պետք է համաձայնեցվեր հայկական կողմի եւ ճապոնական բանկի հետ:

Գործարքի առնչությամբ հայկական կողմից հստակ պարզաբանումներ են խնդրվում եւ միաժամանակ նշվում, որ առայժմ ստույգ բացատրություններ չեն ստացվել: Մինչ կստացվեն այդ բացատրությունները, ճապոնական բանկն առաջարկում է հայկական կողմին ի գիտություն ընդունել, որ անհնարին է համարում նախագծերի վճարման ժամկետի երկարաձգումը, որն ավարտվում է այս տարվա հոկտեմբերի 20-ին:

Ճապոնիայի միջազգային զարգացման բանկը մասնավորապես Հայաստանի կառավարությունից ակնկալում է ստանալ, թե ո՞ր ընկերությունն է գնել կամ ձեռք բերել էլեկտրական ցանցերի կառավարման իրավունքը, այդ գործարքը կատարելիս հաշվի առնվե՞լ են մի շարք միջազգային, այդ թվում ճապոնական բանկի եւ Հայաստանի կառավարության միջեւ կնքված պայմանագրերը, Հայաստանի կառավարության համաձայնությունը ստացվել է, թե՞ ոչ եւ մի շարք այլ հարցերի պատասխանները: Մի խոսքով ճապոնական բանկը խնդրում է ներկայացնել գործարքի մանրամասները, դա հիմնավորելով այն բանով, որ ինքը կապալառու ընտրելիս ցանկանում է համոզվել գործարքի թափանցիկ լինելու հարցում:

Ի դեպ, ճապոնացիները խնդրել են տեղեկություններ հաղորդել նաեւ Երեւանի ՋԷԿ-ի կարգավիճակի մասին: Ինչպես ասում են, աչքը տեսածից է վախենում: Հիշեցնենք, որ ճապոնական բանկից ՋԷԿ-ի վերակառուցման եւ արդիականացման նպատակով Հայաստանին է հատկացվել մոտ 16 մլրդ իեն (150 մլն դոլար) արտոնյալ վարկ:

Ա. Մ.

Մեր առողջության վրա ազդում են նաեւ արեգակնային պայթյունները

Անտեսանելի մասնիկներից մինչեւ մոլորակային հզոր համակարգերը տիեզերքի ամբողջականության անբաժանելի ու հավասարազոր մասնիկներն են: Եվ մարդը նրանց հետ: Որեւէ փոփոխություն, որ արձանագրվում է տիեզերական անսահմանության մեջ, ամենաանմիջական ներգործություն է ունենում մարդու ու նրա ինքնազգացողության վրա:

Արեգակի եւ երկրագնդի մագնիսական դաշտերը մշտապես փոխներգործության մեջ են: Դա հենց մագնիսական դաշտի կայուն վիճակն է, որի վերաբերյալ հաճախ տեղեկացնում են մեզ օդերեւութաբանները եղանակի տեսությունների հաղորդման ժամանակ, եւ որը այդպես էլ անհասկանալի է մնում սովորական ունկնդրին:

Այդ կայունությունը խախտվում է, երբ արեգակի վրա պայթյուններ են լինում, փոխում մագնիսական դաշտը եւ երկրագնդի հետ փոխազդեցության պատկերը: Այդ պայթյունները սովորական իրողություն են եւ ընկալվում են իբրեւ արեգակի զարգացման, նրա կենսագործունեության ընթացքի բաղադրամասեր: Դրանք գրեթե ամեն օր արձանագրվում են, տարվա բոլոր եղանակներին: Սակայն մագնիսական դաշտի տատանումներ առաջացնում են միայն խոշոր պայթյունները: Եթե այդ տատանումները չնչին են, իրավիճակը կայուն է համարվում:

Մագնիսական դաշտի էական փոփոխությունները լրջորեն ազդում են մարդու առողջական վիճակի վրա, վատ անդրադառնում հատկապես սրտանոթային խնդիրներ ունեցողների վրա: Հաճախ մագնիսական դաշտի այդ տատանումներն այնքան ուժեղ են լինում, որ փոխում են նաեւ եղանակը: Եղանակային փոփոխություններն ընդհանրապես կապվում են արեգակի հետ, որից մենք ստանում ենք էներգիան: Էներգիայի հիմնական աղբյուրի փոփոխությունն ազդում է էներգիայի ընդհանուր հաշվեկշռի վրա:

ՀՀ բնապահպանության նախարարի խորհրդական Գենադի Կոջոյանը տեղեկացնում է, որ այս տարի խոշոր պայթյունների հետեւանք մագնիսական դաշտի անկայուն իրավիճակներ արձանագրվել են ոչ ավելի հաճախ, քան նախորդ տարիներին: Այսինքն, արեգակը զարգանում է սովորական ընթացքով:

Կ. Գ.

Տրանսպորտային ռազմավարությունը «մշակվում» է փորձարարության եւ ուղեւորների նյարդերի հաշվին

1-ին էջից

Երեկ փոխքաղաքապետ Կամո Արեյանը լրագրողներին բացատրում էր միկրոավտոբուսների ուղեվարձի թանկացման որոշման «հետողորմյա»-ի պատճառները: Օգոստոսի 8-ին արձակուրդում գտնվող քաղաքապետի այս որոշումն անմիջապես հաջորդ օրը կիրարկման մեջ դրվեց, եւ նրա կողմից չեղյալ հայտարարվեց նույնպես արձակուրդի ընթացքում, օգոստոսի 13-ին: Այդ կարճ ժամանակահատվածում դժգոհությունները ու բողոքները այնքան շատ եղան, երթուղիներում տիրող նյարդային իրավիճակն ու լարվածությունն այնքան մեծ էին, եւ հնարավոր հետեւանքն էլ այնքան անկանխատեսելի, որ նույն հապշտապությամբ 130 դրամ փոխադրավարձը 100 դարձավ: Ըստ փոխքաղաքապետի, հարցին միջամտել ու մտահոգություն է հայտնել նաեւ հանրապետության նախագահը:

«Ազգի» հարցին, թե քաղաքապետն իրավական ինչ լծակ ուներ նման որոշում ընդունելու, երբ միկրոավտոբուսների ուղեվարձերը որոշվում են մրցույթների ընթացքում, տնտեսվարող մասնավոր սուբյեկտների առաջարկներով, Կամո Արեյանը պատասխանեց. «Քաղաքապետի ամսի 8-ի որոշման հիմք են դարձել տնտեսվարող սուբյեկտների տարբերաբար արվող առաջարկները»: Այսօր 125 միկրոավտոբուսային երթուղիներ սպասարկում են 75 մասնավոր ընկերություններ: Այդ ընկերություններից 57-ը, փոխքաղաքապետի հավաստմամբ, հանդես են եկել ուղեվարձը 130-150 դրամ դարձնելու միասնական առաջարկով»:

Հիշենք, որ 2001 թվականի կառավարական որոշմամբ հաստատված կարգով, տնտեսվարող սուբյեկտը հայտի մրցութային փաթեթում ներկայացնում է նաեւ փոխադրավարձի իր առաջարկած չափը: Այսինքն, ուղեվարձի ձեւավորման շուկայական ներկա ճանապարհն այդ է: Քաղաքապետի առաքելությունը մնում է մրցույթով հաստատված ուղեվարձի ամրագրումը: Բայց ըստ պատեհության, պարզվում է, տնտեսվարող սուբյեկտները կարող են արտամրցութային նման առաջարկներով հանդես գալ, եւ նույնիսկ ստանալ քաղաքապետի որոշում-հավանությունը:

Իհարկե, իր հայտնի ասույթում քաղաքապետն այլ «փաստարկներ» էլ էր նշել: Երբ «Ազգը» փոխքաղաքապետին հիշեցրեց ուղեվարձի թանկացման նրա գլխավոր հիմնավորումը, թե նպատակը ավտոբուսների աշխատանքը շահութաբեր դարձնելն է, եւ հավանական է, որ տնտեսվարող սուբյեկտները հանդես գան թանկացման նման առաջարկով, Կամո Արեյանը խուսափողական պատասխան տվեց. «Քաղաքապետը նկատի է ունեցել երթուղային ցանցի այնպիսի կառուցվածք ու սակագնային այնպիսի քաղաքականությունը, որ միաժամանակ կապահովի նաեւ ավտոբուսային շարժակազմի աշխատանքի էֆեկտիվությունը»:

Այս կարճաժամկետ փորձարարության ձախորդ վերջաբանը, փոխքաղաքապետի բացատրությամբ, այլ հիմնավորվածություն եւս ունի՝ դա իրենց կօգնի մշակելու երթուղային ցանցի կազմակերպման հայեցակարգ-ռազմավարություն եւ կայուն, հստակ սակագնային քաղաքականություն մետրոպոլիտենի, ավտոբուսների, միկրոավտոբուսների, տրոլեյբուսների համար»:

Այդ ռազմավարության մշակումից եւ մոտեցումները ճշգրտելուց հետո քաղաքապետարանը մտադիր է տրանսպորտային խնդիրների լուծման այլընտրանքային տարբերակներով հանդես գալ, որոնք սպառողին նման ցնցում չեն պատճառի: Այդ անգամ, երեւի, նման «գիտափորձի» չեն դիմի:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Գովազդի լրահավաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածը
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Եփրան Թուրքյըլմազը Ալիշանի գիրքը Թուրքիա չի ուղարկել

Դրա մասին դեռ փաստացի ապացույցներ չկան

Թուրքիայի քաղաքացի, դասախոս Եփրան Թուրքյըլմազը երեկվա դատական նիստում հայտարարեց, որ ինքն իրեն մասնակի է մեղավոր ճանաչում, որովհետեւ խախտել է Հայաստանի օրենքը՝ դրա մասին տեղյակ չլինելու պատճառով:

«Հայաստանից մեկնելիս մտածում էի, որ թաքցնելու ոչինչ չունեմ, ունեցածս գրքեր են, որոնց համար վճարել եմ, եւ իմն են, բայց պարզվեց, որ այդպես չէր: Ես Հայաստանի օրենքները ոտնակոխ անելու մտադրություն ու ցանկություն չեմ ունեցել», ասաց նա: Սակայն մեղադրող Կորյուն Փիլոյանը վկայակոչելով նախաքննության ժամանակ Թուրքյըլմազի եւ վկա Արմեն Խորենյանի առերես հարցաքննությունը, ընդգծեց, որ վերջինս զգուշացրել է մեղադրյալին Հայաստանից հնատիպ գրքերի արտահանման հատուկ կարգի մասին: Ուշագրավ էր Եփրանի պատասխանը. «Եթե Խորենյանը ցուցմունքի ժամանակ ասել է, ուրեմն այդպես է եղել»:

Մեղադրյալը կտրականապես հերքեց նախաքննության ժամանակ տված ցուցմունքը, ուր նշել էր, թե Ղեւոնդ Ալիշանի «Սիսվան եւ Կիլիկիա, Լեւոն Մեծագործ» գիրքը փոստով ուղարկել է Թուրքիա. «Ես այնքան եմ սիրում իմ գրքերը, որ դրանք ոչ մեկին չեմ տալիս, բայց այդ գիրքը տվել էի իմ այստեղի բարեկամներից մեկին: Նախաքննության ժամանակ հասկացա, որ եթե նրա անունը հայտնեմ, նրան անպայման կհարցաքննեն ազգային անվտանգության ծառայությունում, դրա համար էլ ասացի, որ ուղարկել եմ փոստի միջոցով»:

Թեպետ Եփրանը նկատելի հուզված էր ու հոգեկան ծանր վիճակը ամբողջությամբ գծագրված էր դեմքին, նրա պատասխանները երբեմն բավականին սրամիտ էին:

Մեղադրողի հարցին, թե նրա Հայաստան կատարած նախորդ այցերի ժամանակ մաքսային ստուգումները ինչո՞վ էին տարբերվում վերջինից, նա պատասխանեց. «Նրանով, որ այս անգամ ինձ ձերբակալեցին»: Մեղադրողի մյուս հարցին, թե «Հնատիպ գրքեր գնելիս գիտակցո՞ւմ էր, որ դրանց մեջ կան պատմամշակութային արժեք ունեցողներ», մեղադրյալն ասաց. «Դրա համար ես արդեն 2 ամիս ձերբակալված եմ»:

Ի դեպ, բացի գրքերից նրա ծանրոցում եղել են նաեւ 14 կգ լավաշ եւ ընկույզի մուրաբա:

Հայաստանում գնած գրքերից 4-ը 1750-ից առաջ հրատարակված գրքեր են, մնացածը՝ 1850-ից մինչեւ 2004-ը, որոնցից մոտ 50-ը՝ 1900-1924 թթ. հրատարակության, դրանց գերակշիռ մասն առնչվում է իր գիտական թեզին: Դրանցից 4-ը գեղարվեստական են, 9-ը՝ կրոնական, 24-ը՝ պատմական, 31-ը՝ քաղաքական, 13-ը՝ տեղեկատվական, 11-ը՝ էթնոգրաֆիկ, 4-ը՝ աշխարհագրական: Փաստաբան Հրայր Ղուկասյանի ասելով, Ղեւոնդ Ալիշանի գիրքը դուրս չի բերվել Հայաստանից. «Բացի ինքնախոստովանական ցուցմունքից, այս պահի դրությամբ գործում չկա ոչ մի ապացույց ու հիմնավորում, որ գիրքը հանրապետությունից հանվել է»:

Դատական նիստին ներկա էր նաեւ Ստամբուլում լույս տեսնող «Ակօս» թերթի խմբագիր Հրանտ Դինքը: «Ազգի» հետ զրույցում նա ասաց. «Շիտակը հայտնի է, որ Եփրանը հանցանք է գործել Հայաստանի օրենքների նկատմամբ, բայց անդին կա ուրիշ իրականություն, որ մենք կարող ենք բարեխոսել, որովհետեւ նա համալսարանական է, մտավորական եւ ակադեմիական, նրա գիտական թեզն առնչվում է հայկական պատմությանը: Ստամբուլում հայերս նրան ճանաչում ենք որպես առաջադեմ կեցվածք ունեցող պատմաբանի:

Մտավորականը եւ գիրքը անբաժան են, նրանց հետ հանցավոր դերք չի կարող լինել, որովհետեւ գիրքը պատկանում է մտավորականին: Միջազգային օրենքով այսպիսի արարքի համար կարելի է դրամական պատիժ տալ կամ առգրավել բոլոր գրքերը: Հայաստանի օրենքը միջազգային առումով ամոթալի է, եւ միաժամանակ դաս օտարների համար, որ այս երկրից հնատիպ գիրք դուրս հանելը հանցանք է եւ օրենքով պատժելի:

Կարծում եմ, որ այդ օրենքից Եփրանը չպետք է տուժի, որովհետեւ նա Հայաստան էր եկել ոչ թե վնաս հասցնելու, այլ օգուտ բերելու: Այս 2 ամսվա բանտարկությունն արդեն իսկ բավ է նրան պատժելու համար»:

Դատական հաջորդ նիստը կկայանա այսօր, ժամը 12-ին:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Եփրան Թուրքյըլմազի դատավարությունը լուսաբանվում է Թուրքիայում

Իսկ լուսաբանումներն ակամա քաղաքական բնույթ են հաղորդում դրան

Հունիսի 17-ին ՀՀ ազգային անվտանգության մարմինները Հայաստանից 17-20-րդ դդ. հրատարակված գրքերի մեծ խմբաքանակ արտահանելու համար «Զվարթնոց» օդանավակայանում ձերբակալել էին Թուրքիայի քաղաքացի Եփրան Թուրքյըլմազին: Նույն օրը թուրքական հանրային հեռուստատեսությունն արձագանքել էր ձերբակալմանը, իսկ հունիսի 21-ին «Միլլիեթը» տեղեկացրել էր, որ Թուրքիան նախաձեռնություն է ցուցաբերում Հայաստանի մայրաքաղաք Երեւանում ձերբակալված թուրք հետազոտող Թուրքյըլմազի ազատ արձակման համար՝ ավելացնելով. «Երկու երկրների դիվանագիտական հարաբերությունների բացակայության պատճառով Վրաստանում Թուրքիայի դեսպան Էրտան Թեզգյոզը նույն երկրում Հայաստանի դեսպանին փոխանցեց Թուրքյըլմազին ազատ արձակելու պահանջը: Արտգործնախարարության աղբյուրները հաստատեցին, որ Թուրքյըլմազի գործով Թեզգյոզը պաշտոնապես դիմել է Հայաստանի իշխանություններին»:

Ի դեպ, Թուրքյըլմազն առաջին թուրք հետազոտողն է, որ աշխատել է Հայաստանի պետական արխիվներում, 1915 թ. իրադարձություններին, ի տարբերություն բազմաթիվ թուրք գիտնականների, անհամեմատ անաչառ մոտեցում է ցուցաբերում, աստեղծագործությունը պաշտպանում է ԱՄՆ-ի հեղինակավոր համալսարաններից Դյուկում, բացի թուրքերենից եւ քրդերենից տիրապետում է անգլերենի ու ֆրանսերենի, օսմաներենի ու հայերենի:

Հակառակ թուրքական իշխանությունների պահանջին, Երեւանում սկսվեց Թուրքյըլմազի դատավարությունը, եւ նախապես օգոստոսի 9-ին նշանակված դատական առաջին նիստը տեղի ունեցավ օգոստոսի 12-ին, իսկ երկրորդը՝ երեկ, օգոստոսի 15-ին: Թուրքական «Հյուրիեթը» օգոստոսի 13-ի համարում, անդրադառնալով Թուրքյըլմազի դատավարությանը, հույս էր հայտնել, որ դատարանը օգոստոսի 15-ի նիստում նրան կալանքից ազատելու որոշում կկայացնի:

Դա տեղի չունեցավ: Հարցը, սակայն, ոչ «Հյուրիեթի» ենթադրությունն է, ոչ էլ Թուրքյըլմազի դատավարությունը կալանքի խափանման պայմաններում իրականացնելու թուրքական իշխանությունների պահանջը, այլ ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին 13-ի թուրք մտավորականների նամակը, Թուրքյըլմազի ազատման հարցում Դյուկի համալսարանի շահագրգռությունը, ինչպես նաեւ Թուրքյըլմազի հետ համերաշխության կոմիտեի ստեղծումն ու Հայոց ցեղասպանության թուրքական պետական թեզին հակադրվելու վերոհիշյալ մտավորականների համարձակությունը:

«Զվարթնոց» օդանավակայանում Թուրքյըլմազի ձերբակալությունը՝ նրան կալանքից ազատելու պահանջով վերոհիշյալ մտավորականներին ակամա միավորում է այն իշխանությունների հետ, որոնք թուրքական պետական թեզին հակադրվելու պատճառով վերջիններիս դարձրել էին հարձակումների թիրախ: Տվյալ դեպքում խոսքը Օրհան Փամուկի, Մուրաթ Բելգեի, Թաներ Աքչամի, Հալիլ Բերքթայի, Ֆաթմա Մյուգե Գյոչեքի, Ռագըփ Զարաքոլուի, Թահա Փարլայի, Էլիֆ Շաֆաքի, Այշե Գյուլ Ալթընայի, Օրալ Չալըշլարի, ինչպես նաեւ մեր հայրենակիցներ Էթիեն Մահճուպյանի եւ Հրանտ Դինքի մասին է:

Չհարգել Եփրան Թուրքյըլմազին ազատ արձակելու վերոհիշյալ գիտնականների պահանջը, նշանակում է արդարացնել նրանց վրա թուրքական իշխանությունների հարձակումները, առավել եւս ցույց տալ թուրքական հասարակությանը, որ վերջիններիս, բացի թուրքական իշխանություններից, մերժում են նաեւ հայկական իշխանությունները: Ընդ որում, եթե թուրքական իշխանությունների մերժումը պատճառաբանվում է վերոհիշյալ գիտնականներին կամայականորեն վերագրվող «հայամետ» դիրքորոշմամբ, ապա դա հայկական իշխանությունների պարագայում հանգեցնում է շահարկումների: Այդ ընթացքում ի չիք են դառնում Հայոց ցեղասպանության հարցում Թուրքիայի պաշտոնական թեզին հակադրվելու նրանց փորձերը, եւ նրանք թեզի առնչությամբ թուրքական իշխանությունների դեմ պայքարելիս Թուրքյըլմազի հարցում էլ ստիպված են լինում պայքարել հայկական իշխանությունների դեմ:

Ակնհայտ է, որ այս պայքարը խիստ կսահմանափակի Հայոց ցեղասպանության հարցում թուրքական պաշտոնական թեզին հակադրվելու նշված մտավորականների հնարավորությունները, իսկ Եփրան Թուրքյըլմազի դատավարության շահարկումները անխուսափելիորեն կհանգեցնեն դրա քաղաքականացմանը:

Դատավարության քաղաքականացման առումով թերեւս պատահական չեն «Հյուրիեթի» օգոստոսի 10-ի համարի շահարկումներով պայմանավորված հետեւությունները: Թուրքական թերթը Եփրան Թուրքյըլմազին նախ համարում է այն հազվագյուտ թուրք գիտնականներից, որոնք 1915 թ. իրադարձություններին անաչառ վերաբերմունք են ցույց տալիս, ապա նրա ձերբակալությունը բնութագրում է խիստ մտահոգիչ՝ պատճառաբանելով, թե նա ձերբակալվել է հայկական ազգային արխիվներ մուտք գործելուց անմիջապես հետո, իսկ ձերբակալությամբ Հայաստանը կասկածի տակ է դրել անկախ գիտական ուսումնասիրությունների նկատմամբ իր հանդուրժողականությունը:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Եվս մեկ թանկագին զոհ

Օգոստոսի 8-ին Եղեգնաձորից Նորավանք վերադարձի ճանապարհին ավտովթարի զոհ է դարձել Տ. Զավեն աբեղա Հակոբյանը: Նա կուսակրոն քահանա էր ձեռնադրվել 2004-ին: Ծառայության մեջ հոգելույս հայր սուրբը դրսեւորվել է որպես նվիրյալ ու նախանձախնդիր հոգեւորական: Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հայրապետական տնօրինությամբ ընթացիկ տարվա փետրվարի մեկից 28-ամյա խոստումնալից հոգեւորականը վարում էր Նորավանքի հոգեւոր տեսչի պաշտոնը: Երիտասարդ, բայց պատասխանատու հայր Զավենը նոր էր իր եռանդն ու գործնական կարողությունները ծառայեցնում ի նպաստ Հայ առաքելական եկեղեցու բարօրության, սակայն դաժան պատահարը խլեց նրա մատաղ կյանքը եւ կիսատ թողեց բազում անելիքները:

Օգոստոսի 11-ին հոգելույս հայր սուրբի վերջին օծման եւ հուղարկավորության արարողություններից հետո մարմինն ամփոփվեց Մայր աթոռի միաբանական գերեզմանատանը:

Ընդամենը օրեր առաջ ցավով տեղեկացրեցինք Գեղարքունյաց թեմի առաջնորդական տեղապահ Տ. Ղեւոնդ վրդ. Դավթյանի անժամանակ մահվան մասին, որի պատճառը նույնպես ավտովթարն էր:

Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի երիտասարդ այս միաբանների մահը ծանր հարված է ու մեծ կորուստ Հայ առաքելական եկեղեցու համար:

Գյուղազարակի արգելոցում ռելիկտային սոճիների զանգվածային շարդ է սկսվել

1-ին էջից

Առայժմ կատարվածը դատապարտում է միայն «Լոռե» էկոակումբը, քանի որ «պետական մարմինները ոչ միայն համառորեն ոչինչ չեն ցանկանում նկատել, այլեւ տարբեր մեթոդներով փորձում են քողարկել կատարվածը»: «Լոռե» ակումբն, այնուամենայնիվ, փաստի վերաբերյալ դիմում է ներկայացրել Ստեփանավանի ոստիկանություն՝ հույս ունենալով, թե կհայտնաբերվեն ու կպատժվեն սպանդի մեղավորներն ու իրականացնողները:

Հիշեցնենք, որ անցած տարի Ստեփանավանի սոճուտներում իրականացված նույնօրինակ բարբարոսությունից եւ «Ազգ»-ում այդ մասին հրապարակումից հետո դատական հայցեր հարուցվեցին կատարվածին մասնակից մի քանի երկրորդական դերակատարների վերաբերյալ, իսկ խոշոր ձկները մնացին ազատության մեջ:

Եթե նախորդ տարի պատժվեին հանցագործության գլխավոր հեղինակներն ու հրահրողները, այս տարի գուցե նույնը չկրկնվեր:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏԵՂԵԿԱՆՔ

Եռացրած ջրի այրվածքներից մահացավ 2 տարեկան տղան

ԱԻՎ լրատվական կենտրոնից տեղեկացանք, որ օգոստոսի 13-ին, ժամը 20:40-ին գազօջախի վրայից եռացրած ջուրը թափվել է ու այրվածքներ պատճառել Տավուշի մարզի Կողբ գյուղի բնակիչներ, 2003 թ. ծնված երկվորյակ եղբայրներ Արեն եւ Արմեն Թամազյաններին: Նրանց տեղափոխել են հիվանդանոց: Սակայն մեկին փրկել բժիշկներին չի հաջողվել:

Գյուրզա օձը խայթեց

Օգոստոսի 13-ին գյուրզա օձը խայթել է Արագածոտնի մարզի Կոշ գյուղի բնակիչ, 1956 թ. ծնված Հրաչյա Սուքիասյանին: Տուժածի վիճակը բավարար է:

Դիակ բնակարանում

Օգոստոսի 13-ին, ժամը 20:05-ի սահմաններում ահազանգ է ստացվել, որ Երեւանի Հր. Քոչար փողոցի 22 շենքի բնակարաններից մեկի դուռը չի բացվում: Դեպքի վայր մեկնած փրկարարները դուռը բացել եւ հայտնաբերել են 1935 թ. ծնված Ելենա Բաղդասարյանի դիակը:

Այս տարի ջրախեղդ է եղել 44 մարդ

2004-ին ՀՀ-ում գրանցվել է 18 դեպք, որից 6-ը՝ Սեւանա լճում, 5-ը՝ Երեւանում, 3-ը՝ Կոտայքի մարզում, 1-ական՝ Շիրակի եւ Արագածոտնի մարզերում:

2005-ի ապրիլի 19-ից մինչեւ օգոստոսի 10-ը գրանցվել է 38 դեպք, որի հետեւանքով խեղդվել է 44 մարդ:

Մ. Մ.

ԱԶԳ

Դիտարկումներ

Արյունը առք ու վաճառքի առարկա

Միայն կամավոր դոնորությունը կարող է երաշխավորել անվտանգ արյուն

Հիվանդանոցների մասնավորեցման հետ արյան մասնավոր բաժանմունքներ ու մասնավոր բանկեր եւս առաջացան: Եթե արյան վաճառքը խորհրդային տարիներին պետական մենաշնորհ էր, ապա շուկայի ներխուժման հետ մեզանում էլ արյունն առք ու վաճառքի առարկա դարձավ: Պետական պատկանելության արյան փոխներարկման կայաններ կան 5 մարզերում՝ Գյումրիում, Արմավիրում, Սյունիքում, Հրազդանում: 1 ամիս առաջ վերականգնվեց նաեւ Լոռու մարզի արյան փոխներարկման կայանը, որը կապահովի արտակարգ իրավիճակների համար պահեստավորված արյան եւ նրա բաղադրամասերի մատակարարումը տարածաշրջանի բնակչությանը: Մյուս մարզերում խնդիրն իրականացնում են մարզկենտրոնային խոշոր հիվանդանոցների համապատասխան բաժանմունքները: Անկախ արյան բաժանմունքների սեփականության ձեւից, կարեւորվում է դրանց վերահսկողության խնդիրը: Այս առաքելության պարտավորությունը արյունաբանական կենտրոնի վրա է, սակայն ըստ տնօրեն **Սմբատ Դաղբաշյանի**, իրենց գործերն անքան էլ հարթ չեն այս առումով: «Մասնավոր շատ ընկերություններ կան, որոնք ավելի մեծ տեխնիկական բազա ու հագեցածություն ունեն, քան պետական պատկանելության արյունաբանական կենտրոնը, եւ այդ իմաստով մեր կողմից դրանց վերահսկումը մի տեսակ անհեթեթ է դառնում: Երբեմն մենք ենք ամաչում մտնել որեւէ մասնավոր արյան բանկ եւ ստուգումներ անել, երբ մեր պայմանները շատ ավելի համեստ են նրանցից: Սակայն սա արագ լուծում պահանջող խնդիր է, քանի որ պետության մեջ արյան բոլոր ծառայությունները պետք է ղեկավարվեն նույն ստանդարտներով եւ մեթոդներով, եւ արյուն ստացող յուրաքանչյուր հիվանդ պետք է հավասար դրա որակին»:

Որպես առողջապահության, բուժպաստարկման որակի գնահատման կարեւոր չափանիշ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը հայտարարել է նաեւ տվյալ երկրում փոխներարկվող արյան որակը: Բարձր որակի առաջին ցուցիչն արյան ինֆեկցիոն անվտանգությունն է: Շուրջ 3 տասնյակ ինֆեկցիաներ կան, որոնք կարող են փոխանցվել ներարկման միջոցով: Սակայն դրանք բոլորը դժվար է հետազոտել, համապատասխան հնարավորություններ չկան: Հայաստանում արյան մեջ հետազոտվում են միայն 5 ինֆեկցիաներ՝ ՁԻԱՀ-ը, հեպատիտ C-ն եւ B-ն, սիֆիլիսն ու բրուցելոզը: Սակայն եթե դոնորը տվյալ հիվանդության գաղտնի շրջանում է, որը կարող է տեւել 3-6 ամիս, ապա նրա արյան մեջ դեռեւս հնարավոր չէ հայտնաբերել վիրուսը, եւ կարող է ներարկվել վարակված արյուն: Այս դեպքում վճարովի դոնորությունը միանգամայն իրական ռիսկեր է պարունակում: «Արյունաբանական կենտրոն» ՓԲ-ի տնօրեն Սմբատ Դաղբաշյանը նշում է, որ վճարովի դոնորները գերազանցապես անապահով խավի ներկայացուցիչներ են, որոնց մեջ ավելի հավանական են հատկապես սոցիալական բնույթի հիվանդությունները: Հայաստանում 1 միավոր արյան համար դոնորին վճարվում է 20-50 դոլար: Վտանգ կա, որ կարիքից դոնոր դարձած մարդը միգուցե էլ հակված է թաքցնելու իր հիվանդությունները, ընդունած դեղորայքը եւ այլն: Մի տեղում մերժվելով նա կարող է դիմել այլ կլինիկա, մինչեւ կարողանա գումար վաստակել: Արյան ինֆեկցիոն անվտանգությունը կենտրոնացված կարգով ստուգվում է թիվ 1 կենտրոնում: Գործընթացը համակարգչայնացված է, եւ ցանկության դեպքում հնարավոր է հայտնաբերել մի տեղում մերժված եւ այլ տեղ իր արյունը վաճառքի ներկայացրած հիվանդ դոնորին:

«Դոնորությունը պիտի լինի կամավոր, որպեսզի ունենանք երաշխավորված արյուն», ասում է Սմբատ Դաղբաշյանը:

Աշխարհում ընդունված է հիմնականում կամավոր դոնորությունը: Հայաստանում կամավորները դոնորների ընդհանուր թվի ընդամենը 5-6 տոկոսն են կազմում, գերիշխում է դոնորության այլ տիպը՝ հարազատների արյունատվությունը, սա 80-85 տոկոս է կազմում: Մնացածը վճարովի դոնորներն են: Կենտրոնում արյունը հավաքագրում են գերմանական դեսպանատան օգնությամբ ձեռք բերված հատուկ կեռք-ծրարանակների միջոցով, որոնք հսակ նշում են վերցվելիք արյան քանակը: Մյուս կլինիկաներում այդ ծրարանակները չկան, քանակը ճշտվում է մոտավոր, տեսքի միջոցով, եւ սխալվելու վտանգը միշտ էլ կա: Իսկ դա նշանակում է, որ փոխներարկվող արյան որակն էլ երաշխավորված չի լինի, քանի որ նորմատիվ պահանջներով քանակի միանգամյա ուռճակի սահման է նշվում: Արյան անվտանգության մյուս կարեւոր երաշխիքը ճիշտ սառեցումն է: Արյան բաղադրամասերը պահպանվում են որոշակի ջերմաստիճանում եւ որոշակի ռեժիմներով, որոնք տարբեր դեպքերում տարբեր են: Դրա համար հատուկ սառնարաններ են պետք, որոնք կենտրոնն առայժմ չունի:

Որպեսզի տվյալ երկիրը լուծի անվտանգ արյան խնդիրը, անհրաժեշտ է, որ յուրաքանչյուր 1000 բնակչից 40-50-ը կամավոր դոնորության անդամագրվի: Հայաստանում այդ ցուցանիշը 1000 բնակչից կազմում է 3-4 մարդ: Բժշկական ինստիտուտի շատ ուսանողներ անդամագրվել են կամավոր դոնորության: Մարդիկ խիստ պասսիվ են եւ ակտիվանում են միայն արտակարգ պատահարների ժամանակ, ինչպիսիք էին երկրաշարժը, Բեսլանի դեպքերը: Վերջին դեպքում, ի դեպ, կամավոր արյուն հանձնեցին նաեւ բազմաթիվ լրագրողներ ու ուսուցիչներ:

«Արյան հավաքագրման նախաձեռնությունը բժիշկների կողմից չպիտի լինի, նրանց խնդիրը արյան որակի ստուգումն է: Աշխարհում արյան հավաքագրմամբ զբաղվում են նաեւ բարեգործական, եկեղեցական կազմակերպությունները Կարմիր խաչի միջոցով, մեզանում այդ կազմակերպությունների մտահոգությունից դուրս են այս խնդիրները: «Հասարակական տասնյակ կազմակերպություններ կան, որոնք բազմաթիվ անհասկանալի ծրագրեր են իրականացնում, սակայն այս լուրջ խնդիրը մնում է տեսադաշտից դուրս»:

Շաբաթվա ընթացքում արյունաբանական կենտրոն են գալիս միջին հաշվով 40 դոնորներ: Որեւէ աղետի դեպքում մենք կարո՞ղ ենք վստահ լինել, որ արյան պաշարների խնդիր չի լինի: «Եթե այդպիսի բան լինի, առաջին երկու օրվա ընթացքում այդ խնդիրը կանոնակարգելու հնարավորություն կա, իսկ հետո մեզ կօգնեն, ինչպես լինում է նման դեպքերում: Այդքան մեծ ծախսերի գնով մեծաքանակ արյան կուտակում աշխարհի ոչ մի երկրում չի կատարվում, մանավանդ որ արյան փոխներարկումը հյուսվածքի փոխպատվաստում է, եւ դրան պետք է շատ զգուշավոր վերաբերվել, ըստ կոնկրետ դեպքի ու ցուցումների», հավաստացնում է կենտրոնի տնօրենը:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Հաշվառված 30 հազար հոգեկան հիվանդներից 1800-ը հասարակության մեջ է

Ինքնասպանության եւ հոգեվարության սահմանին

«Մենք շատ հզոր զենքեր ունենք, ասում է Երեւանի Հոգեբուժական կենտրոնի տնօրեն Սամվել Թորոսյանը: Հայաստանում ինքնասպանությունների թիվը շատ ցածր է համեմատած այն ամենի հետ, ինչ վերջին տասնամյակում ապրեցինք՝ երկրաշարժ, պատերազմ, շրջափակում, սոցիալական ծանր վիճակ»:

Վիճակագրական տվյալներով՝ վերջին տարիներին հոգեկան հիվանդների թվի աճ չի արձանագրվել, չնայած այս մայիսին ինքնասպանությունների թումը տարակուսանքի մեջ գցեց նույնիսկ ամենալավատեսներին: Համաշխարհային առողջապահության կազմակերպության տվյալներով՝ Հայաստանն աշխարհում վերջին տեղերից մեկն է գրավում ինքնասպանությունների հաճախականության առումով:

Մեզ մոտ ինքնասպանության փոխարեն մարդիկ «նախընտրում» են խելագարվել: Առկա է սահմանային պաթոլոգիաներով հիվանդների թվի աճ, որոնց պատճառը ստրեսներն են: Այդ մարդկանց թվի ավելացման կարեւոր պատճառներից մեկը, ըստ հոգեբույժի, նաեւ այն է, որ առաջներում հիվանդի շրջապատը՝ հարեւաններ, հարազատներ ու աշխատանքային միջավայր, ավելի ուշադիր ու հոգատար էր նրանց նկատմամբ, եւ նրանք, կոպիտ ասած, փողոց չէին ընկնում: Անկախության դժվարությունները բթացրին նաեւ մարդկանց զգացմունքները, դարձնելով պակաս մարդասեր ու անտարբեր: 30 հազար հաշվառված հոգեկան հիվանդներից 1800-ն այս պահին հանրության մեջ է:

Հոգեվարության սահմանին հայտնված շատերի հետ ամեն օր ենք առնչվում փողոցում, տրանսպորտում, հասարակական վայրերում: Թե որքանով է անվտանգ նրանց այս կարգի «ինտեգրումը» հասարակությանը, վիճարկելի հարց է:

Այս պահին հոգեբուժական հիվանդանոցում պառկած է 550 հիվանդ: Կիրառվում են բուժման նորագույն մեթոդներ ու դեղամիջոցներ, որոնք որոշ դեպքերում օգնում են հիվանդի լիարժեք վերադարձին: Սակայն այս վիճակում հայտնված մարդկանց առավել օգտակար կարող է լինել եկեղեցու օգնությունը: Հայ առաքելական եկեղեցին առայժմ պասսիվ է կենսական տարբեր հանգամանքների ճնշմանը չդիմացող եւ հոգեկան հավասարակշռությունը կորցնող մարդկանց նկատմամբ: Իսկ նրանց մեծամասնությունը բնազդաբար փրկություն է որոնում հանրապետությունը ողողած կրոնական տարբեր կազմակերպություններում: Սրանց քարոզիչները հնարավորինս ակտիվ ու նախաձեռնողիր են այդ մարդկանց իրենց ցանցը գցելու հարցում: Նրանք քարոզում են փողոցներում, հասարակական վայրերում, թակում են մեր բնակարանների դռները: Եթե նախաձեռնողության իր տարբերակն ունենար նաեւ մայր եկեղեցին, հավանաբար անցած գարնանն արձանագրված ինքնասպանությունների աննախադեպ թիվը չէր լինի: Ոչ պաշտոնական տվյալներով այդ տխուր ցուցանիշը հասավ 3 տասնյակի: Ի դեպ, հասարակական կազմակերպություններից մեկի ուսումնասիրություններով, բոլոր ինքնասպանները չէին պատկանում որեւէ աղանդի:

Կ. Դ.

Խնդիրներ, որոնք համակարգային լուծում են պահանջում

Որ Արցախում կրթամշակութային ոլորտը լուրջ բարեփոխումների կարիք ունի, չեն ժխտում նաեւ ԼՂՀ կրթության, մշակույթի եւ սպորտի նախարարությունում: Ժամանակն իր նոր պահանջներն է առաջադրում, որոնք անտեսելը նշանակում է եթե ոչ հետընթաց, ապա առնվազն՝ դոփել տեղում:

Կրթական եւ մշակութային հիմնախնդիրները լուծելու նոր մոտեցումներ որդեգրելու, դրանք նույն նպատակին ուղղելու եւ առկա խնդիրներին համակարգային լուծում տալու նպատակով ԼՂՀ ԿՄՍ նորանշանակ նախարար Կամո Աթայանը պարբերաբար հանդիպում է ոլորտի պատասխանատուների եւ առաջատար մասնագետների հետ՝ անցկացնելով աշխատանքային խորհրդակցություններ: Զուտ գերատեսչական մոտեցումներով առկա հիմնախնդիրները լուծելը լիարժեք չհամարելով՝ նախարարը ակնկալում է իրավասու օղակների պրակտիկ աշխատանքից բխող գործնական առաջարկներ, որոնք իրոք կարող են նպաստել ճիշտ ուղեգիծ ընտրելուն: Միեւնույն ժամանակ նման քաղաքականությունը թույլ է տալիս բացահայտել ոլորտի կադրային ներուժը: Չբավարարվելով, սակայն, այդ ամենով, նախարարը նախաձեռնել է նաեւ այդ խնդիրները հասարակական-քաղաքական խավերի ներկայացուցիչների հետ քննարկելու ձեւը: Բնական է, որ ԼՂՀ-ում գործող հասարակական ու քաղաքական կազմակերպություններն ունեն կրթական ու մշակութային բնագավառներին վերաբերող իրենց սեփական տեսակետներ եւ, անկախ այն բանից, թե դրանք ինչքանով են մասնագիտորեն շահեկան, զուտ խորհրդատվական առումով ունեն կարեւոր նշանակություն:

Արցախում գործող կուսակցությունների ու հասարակական կազմակերպությունների ղեկավարների հետ օգոստոսի 13-ին կայացած հանդիպումը նույն այդ նպատակն էր հետապնդում: Նախարարը նախ համառոտ ներկայացրեց գերատեսչության մտահոգությունների այն շրջանակը, որոնք մասնավորապես վերաբերում են կրթության արդյունավետության բարձրացմանը, գիտական ներուժի կենտրոնացման նպատակահարմարությանը, գյուղերում մշակութային օջախների վերականգնմանը եւ այլն: Նշված խնդիրները հետխորհրդային ժամանակաշրջանի ծնունդ են, եւ այս առնչությամբ Կ. Աթայանը համոզմունք հայտնեց, որ հասարակական-քաղաքական ուժերը եւս շահագրգռություն պետք է ունենան դրանց լուծման գործում:

Իրենց տեսակետները հայտնելով՝ հրավիրվածները հասկանեցին հիմնախնդիրներին համակարգային լուծում տալու անհրաժեշտությունը, որովհետեւ մասնակի մոտեցումները չեն կարող բովանդակային դառնալ լուծումներում: Եվ թեպետ կուսակցությունների առաջնորդների ելույթները որոշակիորեն խառնված էին իրենց քաղաքական մեկնակետերի վրա, այնուհանդերձ, դրանք ընդգծվում էին կրթամշակութային բնագավառներում վերափոխումներ անելու ցեղաշրջությամբ: Կարեւորվեց նոր դպրոցի մոդել ստեղծելու գաղափարը, որովհետեւ խորհրդային կարգերի փլուզումից հետո, հիրավի, Արցախում եւս ծառացել է ազգային դպրոց ունենալու հրամայականը: Նախարարի հարցադրումը՝ ունե՞նք ազգային դպրոց եւ կարո՞ղ ենք ունենալ, մյուս ելույթներում նույնպես իր արտացոլումը գտավ:

Առանձնակի քննարկման նյութ դարձավ ռուսական թեքումով դասարանի առկայության հարցը: Նման տիպի դասարան, երբ առարկաների հիմնական մասը ուսուցանվում է ռուսերենով, գործում է միայն Ստեփանակերտի թիվ 8 դպրոցում: Խնդիրն այն է, որ այս տարի նախատեսված 25-ի փոխարեն ռուսական թեքումով դասարանի համար հայտ են ներկայացրել, օգոստոսի 1-ի դրությամբ, 103 հոգի (այդ թիվը, ենթադրվում է, կկրկնապատկվի մինչեւ օգոստոսի վերջը):

Ազգային դպրոց ունենալու ծրագրի շրջանակում վերոհիշյալ փաստը մտահոգիչ է նրանով, որ հայտատուների գերակշիռ մասը ազգությամբ հայեր են, մինչդեռ ի սկզբանե այդ դասարանը նախատեսված էր խառնածին կամ ռուսեկ երեխաների համար: Հաշվի առնելով, որ քննարկմանը մասնակցում են հասարակության ներկայացուցչական խավերը՝ նախարարը նույնիսկ մի փոքրիկ հարցում կատարեց՝ պարզելու, թե տվյալ պարագայում ինչքանով է ցանկալի բոլոր հայտատուներին ընդառաջելը: Ճնշող մեծամասնությունը դեմ եղավ դրան, ավելին՝ նշվեց, որ ոչ թե պետք է ընդարձակել կամ ստեղծել օտարալեզու նոր դասարաններ, այլ հանրապետության դպրոցներում բարձրացնել օտար լեզուների, այդ թվում՝ ռուսերենի, ուսուցման որակը:

Շոշափվեց նաեւ մասնավոր պարապմունքների խնդիրը: Նախարարը համաձայնություն հայտնեց այն մտահոգությանը, որ կրկնուսուցման ինստիտուտը իր հետ ստեղծում է նաեւ բացասական դաշտ, որտեղ առկա են դառնում սոցիալական, բարոյահոգեբանական եւ իրավական բնույթի հարցեր:

Կարեւորվեց նաեւ հանրակրթարաններում ռազմահայրենասիրական դաստիարակության խնդիրը: Նշվեց, որ թեեւ այս ուղղությամբ լավ հիմքեր են դրված, ինչի մի վկայությունը ԼՂՀ պաշտպանության եւ ԿՄՍ նախարարությունների համատեղ իրագործվող ծրագրերն են, սակայն լավարկման առումով անելիքներ դեռ շատ կան: Մասնավորապես, նորակառույց դպրոցներում չեն նախատեսվում ռազմագիտության դասասենյակներ՝ անհրաժեշտ պարագաներով ու տեխնիկական հնարավորություններով:

Քննարկված խնդիրների առնչությամբ եղան կոնկրետ առաջարկություններ, որոնց մի մասը օրենսդրական ճանապարհով լուծում է պահանջում, իսկ մյուսները գերատեսչական իրավասության շրջանակում են: Նախարարը դրանք գրի առավ՝ նախարարության համապատասխան օղակներում առավել նպատակային ու մասնագիտական ձեւով քննարկելու համար:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

ԱԶԳ

Տարածաշրջան

Հայաստանը եւ հարեւանները անցած երկու շաբաթներին

Ադրբեջանում հայատյացությունը նոր դրսեւորումներով

Պետական քաղաքականության աստիճանի բարձրացված հայատյացությունն ընտրությունների մոտենալու հետ Ադրբեջանում նոր դրսեւորումներ է ստանում: Օգոստոսի 3-ին Բաքվում ձերբակալվում է «Ենի ֆիկիր» երիտասարդական կուսակցության առաջնորդ Ռուսլան Բաշիրլին՝ ամերիկյան Ազգային ժողովրդավարական ինստիտուտի եւ Հայաստանի հատուկ ծառայությունների աջակցությամբ Ադրբեջանի «կառավարությունը բռնի կերպով զավթելու» մեղադրանքով: Գլխավոր դատախազությունը տարածում է հաղորդագրություն, ըստ որի Բաշիրլին Հայաստանի գաղտնի գործակալներից ստացել է 2 հազար դոլար:

Հայաստանի ազգային անվտանգության ծառայությունն Ադրբեջանի գլխավոր դատախազության մեղադրանքները որակեց «ծիծաղելի եւ իրականությանը բացարձակապես չհամապատասխանող»: «Չի կարելի Ադրբեջանի ներքաղաքական խնդիրները լուծել վաղուց մոռացված եւ 20-30-ական թթ. ԽՍՀՄ-ում տեղ գտած մեթոդներով», հայտարարեց ԱԱԾ տնօրեն Գորիկ Հակոբյանը:

«Ենի ֆիկիրը» համարվում է ընդդիմադիր Ժողճակատ կուսակցության երիտասարդական թեւը, հետեւաբար Բաշիրլիի ձերբակալությունից հետո Ադրբեջանի ողջ տարածքում սկսվեցին աշխատավորների բողոքի ցույցեր՝ ընդդեմ Ալի Քերիմլիի: Նախագահ Իլհամ Ալիեւը հավանաբար ակնկալում էր, որ միջազգային հանրությունն աչք կփակի ազգայնամոլական կուսակցություն համարվող Ժողճակատի եւ նրա առաջնորդ Քերիմլիի դեմ հարձակումների վրա: Սակայն ԵԱՀԿ Բաքվի գրասենյակը «խստորեն դատապարտեց բռնարարքները», իսկ Ադրբեջանում ԱՄՆ դեսպանությունն Իլհամ Ալիեւին հորդորեց «դատապարտել հարձակումներն ընդդիմության վրա եւ ապահովել առաջիկա խորհրդարանական ընտրությունների արդար ընթացքը»:

Հայտարարություններ Քոչարյան-Ալիեւ հանդիպման նախօրեին

Միջազգային միջնորդներն ընտրությունների տարում սովորաբար իրենց հայտարարություններում զուսպ են եւ չեն ակնկալում առաջընթաց կարգավորման բանակցություններում: Նոյեմբերի 6-ին Ադրբեջանում կայանալու են խորհրդարանական ընտրություններ, մինչդեռ միջնորդները խոսում են հնարավոր համաձայնագրի ձեռքբերման մասին: Օգոստոսի 24-ին Մոսկվայում նախատեսված է երկու երկրների արտգործնախարարների հանդիպումը, իսկ երկու օր անց Կազանում կբանակցեն Ռոբերտ Քոչարյանն ու Իլհամ Ալիեւը:

Մինսկի խմբում ամերիկյան համանախագահի տեղակալ Էլիզաբեթ Ռուքը հայտարարեց, որ Կազանում կայանալիք հանդիպմանը վերաբերվում է «որպես իրական հնարավորության»: «Մենք մեծ հույս ունենք, որ ԼՂ հակամարտության խաղաղ համաձայնագրի ձեռքբերման համար պայմաններ կառաջանան: Կազանում հանրագումարային խաղաղ համաձայնագրի ստորագրում անձամբ ես չէի ակնկալի, սակայն հույս ունենք, որ երկու կողմն էլ կմոտենան այն օրվան, երբ խաղաղ համաձայնագիրն իրականություն կդառնա», ասել է Ռուքը: Ռուսաստանցի համանախագահ Յուրի Մերզլյակովը նկատել է, որ ղարաբաղյան կարգավորման համաձայնեցված փաստաթուղթ առայժմ գոյություն չունի: «Սկզբունքը հետեւյալն է. քանի դեռ ամեն ինչ չի համաձայնեցվել, կարելի է համարել, որ ոչինչ համաձայնեցված չէ»:

Երկու հայտարարություն է տարածել Ճգնաժամերի միջազգային խումբը: Կազմակերպության Կովկասի նախագծի տնօրենը նկատել է, որ «Ադրբեջանի եւ Հայաստանի նախագահների Կազանում կայանալիք հանդիպման ժամանակ հնարավոր է հակամարտության շուրջը համաձայնության ձեռքբերում, վերջին մեկ տարում անցկացված բանակցությունները թույլ են տալիս պնդել դա»: Խմբի ամենամսյա զեկույցում նշվում է, որ մամուլում քննարկվում է Ղարաբաղում հանրաքվե անցկացնելու հնարավորության հարցը, մինչդեռ Ադրբեջանը մերժում է նման առաջարկը:

Մեկ այլ հայտարարությամբ Ճգնաժամերի միջազգային խումբը, որի հոգաբարձուների խորհրդի կազմում են նախկին բարձրաստիճան պաշտոնյաներ, այդ թվում՝ Զբիգնեւ Բժեզինսկին, քննադատում են Երեւանի եւ Բաքվի իշխանություններին, որոնք հասարակական կարծիքի որեւէ նախապատրաստություն չեն տանում, մինչդեռ առանց ԶԼՄ-ների միջոցով «ժողովուրդներին նախապատրաստելու եւ նախագահների ելույթների փոխզիջումների գնալ չի կարելի»:

Կրքեր Շուշիի մզկիթի եւ Մեծ Սամսարի Սբ. Աստվածածին եկեղեցու շուրջը

Հայ առաքելական եկեղեցու Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ Մարտիրոսյանի հայտարարությունը Բաքվում որակել է «հերթական սադրանք»: Պարգեւ արքեպիսկոպոսը հայտարարել է, որ իր հովանու տակ է առնում 1883 թ. Շուշիում կառուցված շիիթական մզկիթը եւ մտադիր է վերականգնելու նպատակով մասնագետներ հրավիրել Իրանից:

Օգոստոսի 1-ին Ջավախքի Մեծ Սամսար գյուղի Սբ. Աստվածածին եկեղեցու վերաօծումը ձեռամբ Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Վազգեն եպս. Միրզախանյանի առաջ է բերել Վրաց ուղղափառ եկեղեցու դժգոհությունը: Վրաց պատրիարքարանը տարածեց հայտարարություն, որով հայկական կողմին մեղադրել էր վիճահարույց եկեղեցիների հարցում հայ-վրացական համաձայնությունը խախտելու մեջ:

Հիշեցնենք, որ ավելի վաղ Մեծ Սամսարում ծեծկռտուք էր եղել տեղի հայերի եւ գյուղ ժամանած վրացի ուսանողների միջեւ: Վերջիններս եկեղեցու մաքրման աշխատանքներ կատարելու նպատակով ժամանել էին Մեծ Սամսար եւ, ըստ հայկական կողմի պնդումների, ջարդել խաչքարերը: Միջադեպից հետո Վիրահայոց թեմը եւ վրաց պատրիարքարանը համաձայնություն էին ձեռք բերել՝ չվերաօծել որեւէ եկեղեցի, եթե վիճահարույց է:

Թուրքիան Աղթամարի Սբ. Խաչ եկեղեցու վերականգնման համար հատկացրել է 1,5 մլն դոլար

Թուրքական կառավարությունը Աղթամարի Սբ. Խաչ եկեղեցու վերանորոգման եւ վերականգնման համար տրամադրել է 1,5 մլն դոլար: Այս քայլով Թուրքիան փորձում է Եվրամիությանը ցուցադրել, որ երկրի ներսում հարգվում են փոքրամասնությունների իրավունքները, նրանց մշակութային ժառանգությունը պահպանվում է: Անկարայի իշխանություններն այս քայլը մեկնաբանում են նաեւ հայ-թուրքական հարաբերությունների բարելավմանն ուղղված ազդանշան:

Չնայած հայ-թուրքական դիվանագիտական հարաբերությունների բացակայությանը եւ Թուրքիայի կողմից 12 տարի շարունակվող Հայաստանի ցամաքային շրջափակմանը, երկու երկրների դիվանագետների շփումները չեն դադարում: Թուրքական լրատվամիջոցները հաղորդել են, որ ներկայումս հայ-թուրքական գաղտնի բանակցություններում քննարկվում են Հայոց ցեղասպանության, հայ-թուրքական սահմանի վերաբացման եւ ԼՂ-ի հարակից գրավյալ տարածքների ազատման հարցերը: Արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլն իր հերթին նկատել է, որ հայ-թուրքական շփումներում տարօրինակ ոչինչ չկա, դրանք միշտ էլ եղել են:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Ռուս ազգայնամոլները զինվում են

Մոսկվայի մարդու իրավունքների գրասենյակի տվյալներով, Ռուսաստանի ազգայնական կազմակերպություններն արդեն զինվորագրել են շուրջ 15 հազար չափահաս մարտիկների եւ 50 հազար դեռահաս սափրագլուխների: Սա նշանակում է, որ ռուս ազգայնամոլները քարոզչությունից անցել են զինված կազմավորումների ստեղծմանը եւ ռազմական գործողություններին: Իրավապաշտպանները կարծում են, որ նրանք արդեն իրականացրել են մի քանի ջարդ եւ ահաբեկչություն:

«Նովիե իզվեստիա» թերթում երեկ իրավապաշտպանների հրապարակած հայտարարության մեջ նշվում է, որ 2005 թ. ձմռանը Ռուսաստանում զինված ջոկատներ են ստեղծվել նպաստառուների արտոնությունների վերացման դեմ ուղղված բողոքի ելույթները «զսպելու» նպատակով:

Այսպես, փետրվարին «ժողովրդական աշխարհազորի» ստեղծման մասին հայտարարեցին Ռազմատեսական միությունը եւ «Ընդդեմ անօրինական ներգաղթի» շարժումը: Վերջինիս ինտերնետային կայքէջում նշվեց, որ «համահավաք բնակության եւ ավտոմեքենայի առկայության սկզբունքով» ստեղծվում են 5 հոգանոց գաղտնի խմբեր, որոնց հանձնարարվում էր ձեռք բերել որսակի զինատեսակներ եւ ծանոթանալ պարտիզանական պայքարի մեթոդներին:

Հենց այդ ժամանակ էլ «Սլավոնական միություն» գերազգայնական կազմակերպության առաջնորդ Դմիտրի Դյոմուշկինն իր կողմնակիցներին հորդորեց ձեռք բերել զենք պահելու թույլտվություններ: Իսկ 2004 թ. դեկտեմբերին հիմնված «Դարչնագույն ժամանակ» կազմակերպությունը բացահայտորեն ձգտում է զինված ապստամբության: «Տվեք մեզ պատրվակ, այլապես ինքներս կստեղծենք», ասվում է կազմակերպության հիմնադիր համագումարի բանաձեւում:

Զենք հայթայթելու կոչերով թռուցիկներ է տարածում տխրահռչակ «Ռուսական ազգային միասնություն» խմբավորումը: Ենթադրվում է, որ դրա ակտիվիստներն են կազմակերպել հուլիսին Գրոզնի-Մոսկվա գնացքի պայթեցումը:

Պ. Ք.

ԹԵԺ ԿԵՏԵՐ

Բուշը չի բացառում Իրանի դեմ ուժի գործադրումը

Շրյոդերը դեմ է դրան

Շաբաթավերջին Իսրայելի հանրային հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշն Իրանի միջուկային ծրագրի կապակցությամբ հայտարարեց, թե ինքը չի բացառում, որպես ծայրահեղ միջոց, Իրանի նկատմամբ ուժ գործադրելու հնարավորությունը: «Մենք արդեն դիմել ենք դրան մեր երկրի անվտանգությունն ապահովելու համար», ասել է Բուշը՝ ակնարկելով Իրաքի եւ Աֆղանստանի պատերազմները:

Նրա խոսքերով, ԱՄՆ-ը եւ Իսրայելը համակարծիք են, որ Իրանը չպետք է ունենա միջուկային զենք: Այս կապակցությամբ «Ֆիգարո» թերթը նշում է ամերիկացի որոշ վերլուծաբանների արտահայտած մտահոգությունը, թե Վաշինգտոնն Իսրայելին փաստորեն դրդում է առավել կոշտ դիրք բռնելու Իրանի նկատմամբ:

Բուշի ելույթին ի պատասխան Գերմանիայի կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերը կիրակի օրը հայտարարեց, որ ուրանի հարստացումը վերսկսած Իրանի նկատմամբ ուժի գործադրումն անընդունելի է: «Մենք տեսանք, որ դա արդյունք չի տալիս», ընդգծեց Շրյոդերը՝ հիշեցնելով Իրաքի բարդ իրավիճակը:

Չնայած Բուշի հրահրիչ ելույթին, վերջին շաբաթներին ԱՄՆ-ը շեշտը դնում է դիվանագիտական միջոցների վրա: Բիլ Քլինթոնի նախկին խորհրդական Ռոբերտ Էյնհորնը այս կապակցությամբ նշում է, որ Վաշինգտոնի դիրքորոշման այս փոփոխությունը պայմանավորված է ոչ այնքան Իրանի հանդեպ քաղաքականության մեղմացմամբ, որքան Եվրամիությանը մերձենալու ձգտմամբ:

ԱՄՆ-ում անցկացված հարցումները վկայում են, որ ամերիկացիների միայն 41 տոկոսն է կողմ Իրանի նկատմամբ ուժի գործադրմանը: Դեմոկրատական կուսակցության նախագահ Հովարդ Դինը գտնում է, որ Բուշը ներկա պայմաններում չպետք է սպառնա Իրանին, քանի որ նրա սպառնալիքը «չի կարող լրջորեն ընկալվել», նկատի ունենալով Իրաքի պատերազմի տխուր հետեւանքները:

Սկսվել է իսրայելցիների դուրսբերումը Գազայից

Իսրայելի բանակը երեկ կեսգիշերին փակել է Գազայի հատվածի գլխավոր սահմանային անցակետը եւ առավոտյան սկսել է հրեա վերաբնակիչների դուրսբերման գործողությունները: Բանակի խոսնակը Ֆրանսպրեսի թղթակցին ասել է, որ Գազայի հրեա վերաբնակիչները մինչեւ երեքշաբթի պետք է կամովին տեղափոխվեն Իսրայել: Դրանից հետո նրանց կարող են բռնությամբ տանել դեպի Իսրայել մեկնող ավտոբուսներ:

Սակայն դուրսբերման հակառակորդները զգալի թիվ են կազմում: Ոստիկանության տվյալներով, ապօրինաբար Գազա են թափանցել 5000 անձինք: Բնակիչներից շատերն իրենց տների դռներին փակցրել են ընդդիմության նարնջագույն ցուցանակներ եւ հրաժարվում են հեռանալ Գազայից: Որոշ վայրերում տեղի են ունենում վերաբնակիչների բախումներ ոստիկանների եւ զինծառայողների հետ: Ըստ Ֆրանսպրեսի, դուրսբերման կարգադրությունը երեկ չեղյալ էր հայտարարվել հրեական 21 բնակավայրերից հինգում:

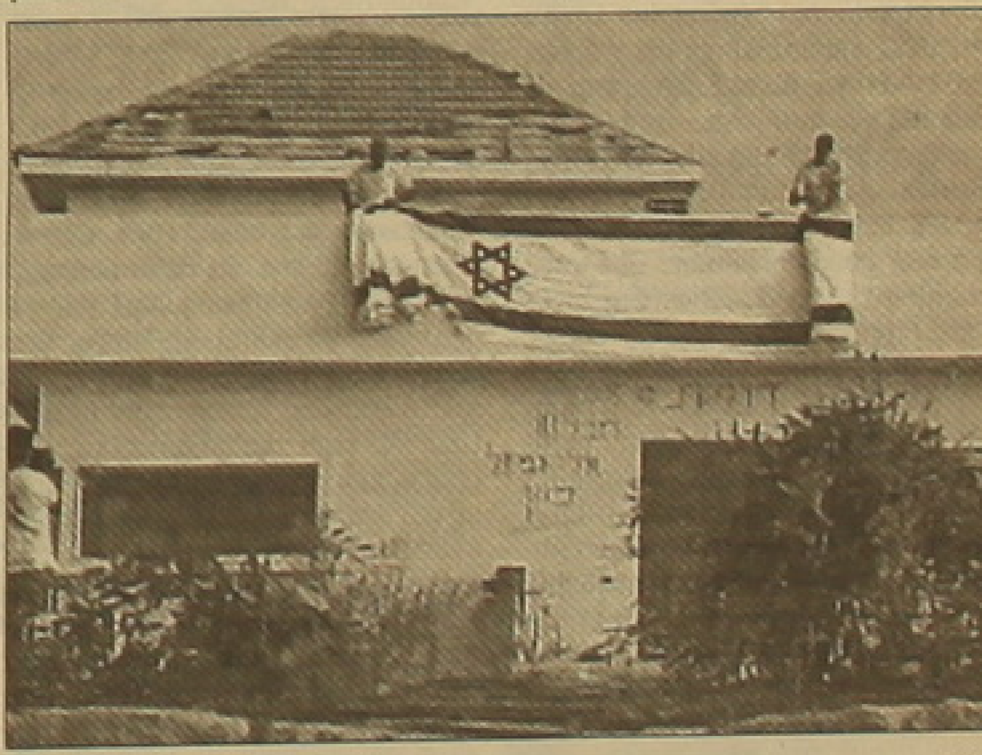

Պաշտպանության նախարար Շաուլ Մոֆազը զինվորական ռադիոկայանով հայտարարել է, որ վերաբնակեցումը «ցավագին» գործողություն է, բայց «կենսական է Իսրայելի ժողովրդավարական պետության համար»:

Լույս երկուշաբթի կեսգիշերին Իսրայելը պաշտոնապես անօրինական հայտարարեց Գազայում իր 38-ամյա ներկայությունը եւ հրեաներին հորդորեց դուրս գալ այնտեղից: Հրեաների համար այլեւս արգելված է Գազա մեկնելը եւ այնտեղ մնալը:

Վերաբնակիչների դուրսբերման պատասխանատու, գեներալ Գի Ցուրի խոսքերով, նրանց տների քանդման գործողությունն սկսվելու է 6 շաբաթից: Ենթադրվում է, որ հրեաները Գազայից դուրս կգան 3 շաբաթում:

Վերաբնակիչների դուրսբերման ավարտից հետո Գազայում իսրայելական ռազմական բոլոր օբյեկտները կվերացվեն, տարածքն ամբողջովին կանցնի Պաղեստինի ազգային վարչակազմի վերահսկողության տակ:

Միաժամանակ հաղորդվում է, որ Գազայում կիրակի օրը պաղեստինցի 3 զինյալներ առեւանգել են ֆրանսիական «Ֆրանս-3» հեռուստաընկերության հնչյունային օպերատորին, որի անունը չի հրապարակվում: Լրագրողին առեւանգել են հյուրանոցներից մեկի մուտքի մոտ եւ ավտոմեքենայով տարել անհայտ ուղղությամբ:

Պ. Ք.

Ինտերնետը դարձել է տեղեկատվության գլխավոր աղբյուրը Եվրոպայի բնակիչների համար

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 15 ՕԳՈՍՏՈՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինտերնետը դարձել է տեղեկատվության գլխավոր աղբյուրը Եվրոպայի բնակիչների համար: Հարցման մասնակից եվրոպացիների 60 տոկոսն այս առումով այն շատ ավելի կարեւոր է համարում, քան հեռուստատեսությունը, որից հիմնական տեղեկատվություն է քաղում լոկ 13,8 տոկոսը: Թերթերը՝ որպես զանգվածային տեղեկատվության միջոց, լիովին անցել են երրորդ պլան: Դրանց վստահում է հարցվածների միայն 9,7 տոկոսը: Հարցախույզը կատարել է «Մայկրոսոֆտ» ընկերության եվրոպական բաժանմունքը եւ Եվրամիության տասը երկրներում ներգրավել է շուրջ 12 հազար մարդու: Բելգիայում, օրինակ, հարցման 1377 մասնակիցների 52 տոկոսը հայտարարել է, որ Ինտերնետը տեղեկատվության իրենց գլխավոր աղբյուրն է, իսկ 74 տոկոսն ասել է, որ գերադասում է Ինտերնետը, երբ ցանկանում է կոնկրետ հարցի արագ պատասխան ստանալ, լինի դա վերջին ասեկոսեն հեռուստատեսային «ռիըլի շոուի», ապրանքի գնի կամ ամեն ինչ պատգամավորության թեկնածուի մասին:

Էդինբուրգի համալսարանի վերածննդի երգիչները Հայաստանում

Խիզախ՝ ինչպես միշտ, տարիի սկզբին Էդինբուրգի համալսարանի Վերածննդի երգիչները տասը օր անցկացրին Հայաստանում: Այն անծանոթ տարածք էր բոլորի համար, սակայն մենք փոխադարձ այցելություն էինք կատարում Երեւանի «Հովեր» կամերային երգչախմբին, որը 2003 թվականին այցելել էր Մեծ Բրիտանիա (ներառյալ Էդինբուրգ, Քեմբրիջ եւ Լոնդոն): Այս երգչախումբը (որը հովանավորում է մի կրթված ամերիկահայ իրավաբան, որն աշխատելու համար տեղափոխվել է Հայաստան, իսկ ղեկավարում է խմբավար Սոնա Հովհաննիսյանը), արդիական մոտեցում է հանդես բերում դեպի հայ ավանդական երաժշտությունը, ինչպես նաեւ մեծ երկացանկ ունի՝ Պալեստրինայից եւ Մարենցիոյից մինչեւ Փըրսըլ եւ Լիգեթի ու ժամանակակից հայ կոմպոզիտորներ: Մեծ գործարկություն եւ երաժիշտների ու երաժշտության ուսուցիչների համար խայտառակ ցածր աշխատավարձեր ունեցող մի երկրի համար երգչախմբի անդամների երաժշտության հանդեպ ցուցաբերած վերաբերմունքը վեր է ամեն ինչից: Անշուշտ, Երեւանում երգեցողության ստանդարտը չափազանց բարձր է. մենք դիտեցինք «Մադամ Բաթերֆլայ» օպերայի համերգային կատարումը, որը մեծապես տպավորեց մեզ: Նույն երգիչներից ոմանց մենք ունկնդրեցինք Մոցարտ կատարելիս՝ Երեւանի Մշակութային փառատոնի բացման ժամանակ, որ տեղի ունեցավ Ազգային պատկերասրահում: Կա օպերային թատրոն, երկու համերգասրահ, սիմֆոնիկ եւ կամերային նվագախմբեր, որոնք մի կերպ պահում են իրենց գոյությունը Բելգիայի տարածության չափ մի երկրում՝ երեք միլիոնանոց բնակչությամբ, որը շատ քիչ ունի (կամ գրեթե չունի) ազգային բնական ռեսուրսներ:

Մենք Հայաստանում կատարեցինք շոտլանդական եւ իտալական Վերածննդի երաժշտության խառը ծրագիր, թեթեւ շոտլանդական մշակումներ (Երեւանի մոդայիկ ռեստորաններից մեկում կեսգիշերային համերգի համար) եւ Ջեյմս Մաքմիլանի «Divo Aloysoi sacrum» ստեղծագործությունը: Նաեւ կատարեցինք Փըրսըլից որոշ գործեր: Բենջամին Բրիթենը Հայաստան է այցելել խորհրդային տարիներին՝ տանելով Փըրսըլի եւ իր սեփական ստեղծագործություններից, որոնք համահունչ էին հայերի ոգուն: Մենք «Հովերի» հետ համատեղ համերգ տվեցինք Կոմիտասի անվան կամերային երաժշտության սրահում (1970-ականների ոճի բետոնե մի շենք, սակայն՝ շատ լավ հնչականությամբ)՝ լեփ-լեցուն հանդիսասրահով, որոնց մեջ էին բրիտանական դեսպանը, հայ երաժշտագետներ, քննադատներ եւ այլք: Մենք մի շարք հարցազրույցներ տվեցինք մամուլին, իսկ մեզնից մի քանիսը հանդես եկան հայկական հեռուստատեսության ուղիղ եթերով: Այն փաստը, որ մենք կատարում ենք Կոմիտասի մշակումներից մեկը (մի կոմպոզիտոր, որն ամենից շատ է երգչախմբերի համար կատարել հայ հոգեւոր եւ ժողովրդական երաժշտության մշակումներ), շատ լավ էր ընդունվում: Այս հանգամանքը հատկապես աչքի էր ընկնում Երեւանից դուրս մեր համերգների ժամանակ՝ Ալավերդիում, որ գտնվում է հյուսիսում եւ Սիսիանում, որ հարավ-արեւելքում է: Մենք հույս ունեինք գնալ նաեւ Գորիս, ավելի արեւելք, սակայն առատ ձյունն այնտեղ էլեկտրալարերն առել էր ծանրության տակ: Սիսիանի խաղաճագլուխը 400 հոգանոց մի հանդիսասրահ հավաքեց մոգական ձեւով: Նրանց մեջ էին նաեւ ստիպողաբար բերված զինծառայության մեջ գտնվող երիտասարդներ, որոնք ոտքի վրա մնացին եւ որոնք ծափահարեցին, երբ մենք կատարեցինք Կոմիտասի երգը, հավանաբար միակը, որ նրանց ծանոթ էր մեր երկացանկից:

Ողջ ուղեւորությունը նշանակալի փորձառություն էր, եւ մեր բախտը մեծապես բերել էր, որ մենք հրաշալի «Հովեր» երգչախմբի հյուրերն էինք, որոնց, հուսով ենք, կրկին տեսնել Մեծ Բրիտանիայում: Մեր ամենավառ հիշողություններից է մեր ոչ պաշտոնական երգեցողությունը մի շարք եկեղեցիներում, որ մենք այցելում էինք խմբով: Ամենագեղեցիկը Գեղարդն էր, կազմված երկու ժայռափոր եկեղեցիներից: Հայաստանը վանքերի երկիր է, մեծ մասը չի գործում, սակայն դրանց շինությունները դիմացել են դարերի փորձություններին եւ ներխուժումներին, կողոպուտներին ու թշնամական ռեժիմներին: Մենք ներկա գտնվեցինք մի արարողության Էջմիածնում՝ կաթողիկոսի նստավայրում, Հովհաննես Պողոս Բ-ի մահվան օրը: Հուզիչ էր, քանի որ պապի վերջին ուղեւորություններից մեկը եղել էր Հայաստանում 2001 թվականին՝ քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի հոբելյանի ժամանակ: Էջմիածնի երգչախումբն անհամեմատ ավելի լավն էր, քան Վատիկանի հռոմեական պատրիարքարանինը, եւ բազմաթիվ քահանաների եւ սարկավագների ուժգին եւ հստակ երգեցողությունը շատ ներշնչող էր: Եվ այս ամենի վրա իշխում էր հրաշափառ ներկայությունը Արարատ լեռան, որին, հայերը, ցավոք, չեն կարող մոտենալ, քանի որ այն Թուրքիայի սահմանից անդին է, իսկ սահմանը 1980-ականների վերջից փակ է՝ Լեռնային Ղարաբաղի պատերազմի պատճառով:

«Հիլիարդ» համույթը եղել է Հայաստանում՝ հաջողությամբ ներկայացնելով հայկական երգեր, որը վերածնության տարր ունի իր մեջ: Ուրիշ երաժշտական խմբերի եւ մենք միանգամայն հանձնարարում ենք հնարավորության դեպքում այցելել Հայաստան:

ՆՈԷԼ Օ'ՌԵԳԱՆ

EARLY MUSIC REVIEW, թիվ 107, 2005 թ.

Անգլերենից թարգմանեց ԱՐՓԻ ԲԱՍՕՅԱՆԸ

Հայ նկարչուհիները՝ առաջիկա ցուցահանդեսով

«Դիվանագետների կանանց ասոցիացիան» առաջիկայում հանդես կգա հայ նկարչուհիների ցուցահանդեսի կազմակերպման նախաձեռնությամբ: Ցուցադրությունը, որ կկայանա հոկտեմբերի սկզբին, ներկայացնելու է Հայաստանի ժամանակակից 50 նկարչուհիների՝ կերպարվեստի ամենատարբեր՝ սկսած ավանդական-դասականից մինչեւ ավանգարդիստական ուղղություններով աշխատանքները: Մինչ ցուցահանդեսը հրապարակության է պատրաստվում ուշագրավ հուշանվեր-գիրք՝ ցուցահանդեսին մասնակից հայ կին-արվեստագետների աշխատանքների գունավոր լուսանկարներով եւ հայերեն-անգլերեն ուղեկից տեքստով: Այսօրվա Հայաստանի լավագույն նկարչուհիների՝ Լավինյա Բաժբեուկ-Մելիքյանի, Արմինե Կալենցի, Միրա Գաբրիելյանի, Քնարիկ Հովհաննիսյանի, Լուսիկ Սամվելյանի, Սոնյա Բալասանյանի, Կարինե Մացակյանի եւ մյուսների աշխատանքները ցուցահանդեսային եւ պատկերագրքային տեքստով ներկայացնելու աշխատանքներին մեծապես նպաստել է ՀՀ-ում Հոլանդիայի դեսպանատունը՝ դեսպան Դիդակո Վոհրայի շատ համակրելի տիկնոջ՝ Ռեկիա Վոհրայի ջանքերով:

Երեկ «Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում լրագրողների հետ հանդիպմանը ցուցահանդեսի մասին տեղեկացրին ասոցիացիայի նախագահ Նանի Օսկանյանը եւ տիկին Ռեկիա Վոհրան: Նանի Օսկանյանը հայտնեց, որ հյուպատոսների կանայք մեծ սիրով ու ակտիվորեն են մասնակցում նախաձեռնած ծրագրերին՝ ափսոսանք հայտնելով նրանց հայաստանյան կեցության կարճատեւության համար, սակայն ասաց, որ համագործակցությունը հետագայում շարունակվելու է:

Ցուցահանդեսը նպատակ ունի ներկայացնելու հայ կնոջ ինքնությունը ստեղծագործական ասպեկտներով՝ բացահայտելու նրանց պատկերացումները, տեսակետներն աշխարհի ու կյանքի մասին, նրանց վերաբերմունքը հասարակական, ընկերային հարցերին:

«Ասոցիացիայի կազմակերպած միջոցառումների շնորհիվ մեր հետաքրքրություններն ավելի մեծացան հայ կյանքի նկատմամբ: Մենք ամուսիններով շատ ենք շրջել Հայաստանում եւ այստեղ հանդիպել ենք շատ բարեհոգի կանանց ու հրաշալի երեխաների: Հայաստանը տնտեսական զարգացման անցումային փուլ է անցնում, եւ մենք ուզում ենք օգնել», ասաց տկն Վոհրան:

Ասոցիացիայի նախաձեռնած «Ձեռք ձեռքի» նախագիծը հիմնական ուղղվածությամբ միտված է օգնելու հայ կանանց ու երեխաներին: Իսկ նմանատիպ մշակութային ձեռնարկները, ըստ էության, արվեստագետներին ներգրավում են սոցիալական տարբեր ասպեկտների ոլորտ՝ ավելի մոտեցնելով նրանց ժողովրդական ներքին կյանքին:

ՀՀ-ում Հոլանդիայի դեսպան Դիդակո Վոհրայի դիվանագիտական առաքելությունն ավարտված է, եւ այսօր երեկոյան տեղի կունենա հրաժեշտի երեկո: Մեր բարեմաղթանքներն ու շնորհակալությունները դեսպան Դիդակո Վոհրային եւ իր տիկնոջը, մասնավորապես մեր երկրի եւ լեզվի նկատմամբ ունեցած բացառիկ ջերմ վերաբերմունքի համար:

Մ. Բ.

Պահպանելով գեղագիտական չափանիշները

Հայ ժամանակակից նկարիչները «Ալբերս եւ Թովէ Բոյաջյան» ցուցասրահում

Ժամանակի զգացողությունը հարաբերական մի հասկացողություն է. այն, ինչ ռեալ է կյանքի սովորական ռիթմի օրենքներով ապրողի համար, նույնը չէ արվեստագետի պարագայում, որը ժամանակի տարբեր ըմբռնումների է դավանում: «Ասել՝ Նարեկացին, Վելասկեսը, Մոցարտը կամ Էյնշտեյնը մեր ժամանակակիցները չեն, աբսուրդ կլինի: Երբ ստեղծագործությունը մտնում է արվեստի պատմության մեջ, «ժամանակակից» բառը փոխում է գոյության իրավունքը: Ինձ համար «իզմեր» էլ գոյություն չունեն: Եթե ծնվել է ճշմարիտ արվեստի մի գործ, ուրեմն արդեն ժամանակի հետ կապ չունի»:

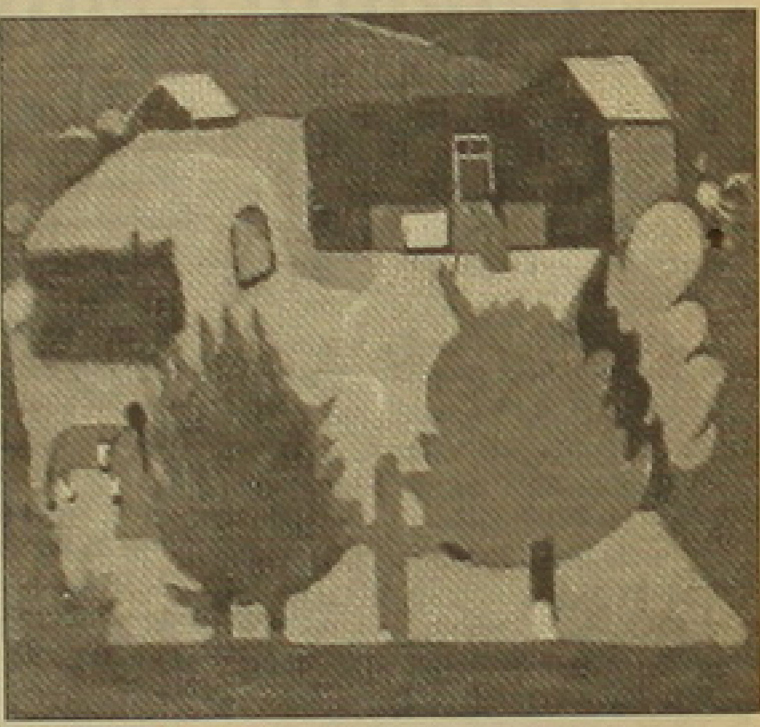

Աշոտ Հովհաննիսյան

«Ալբերս եւ Թովէ Բոյաջյան» ցուցասրահում այս օրերին ընթացող ցուցադրության բացման երեկոյին հանդիպածս միակ նկարիչը՝ **Արամայիս Մխիթարյանը**, ծնունդով Թբիլիսիից է, որպես նկարիչ կայացել է Վրաստանի մայրաքաղաքում, Հենրիկ Իգիթյանի հրավերով տեղափոխվել է Երեւան: Ծննդավայրը դեռ հայրենիք չէ, իսկ արվեստագետի համար առավելապես հոգու հայրենիքը շատ հաճախ է աշխարհագրական եւ տարածական սահմանախախտումներ... պարտադրում: Բայց եւ «Կարեւոր է ստեղծագործել այնտեղ, որտեղ քո ժողովուրդն է ապրում, մեծ նշանակություն ունի հայրենիքում լինելը»:

Երկու տարբեր իրականություններ՝ թիֆլիսյանը եւ երեւանյանը որոշակիորեն ու հետաքրքրական ձեւով ներազդել են նրա ստեղծագործությունների վրա. «Թբիլիսիում բնական թատրոն է բուն կյանքի մեջ՝ կենցաղում, մարդկային հարաբերություններում, Երեւանում դա չկա, կյանքն այստեղ բնական ռիթմով է ընթանում, այստեղ քարը քար է, ծառը՝ ծառ, եկեղեցին եկեղեցի է»: «Դա նպաստո՞ւմ է արվեստին»: «Անպայման, քանի որ Թիֆլիսի թատրոնն ու Երեւանի իրականությունը ձուլելով՝ ստացա մեկ ուրիշ որակ»:

Գեղարվեստի ակադեմիայի «Ալբերս եւ Թովէ Բոյաջյան» ցուցասրահը 4-ամյա կենսագրությամբ մայրաքաղաքի ամենակենսունակ պատկերասրահներից մեկն է, որտեղ կա ինքնահատուկ մթնոլորտ, միջավայր եւ արվեստի զգացողություն:

Հուլիսի 29-ից այստեղ բացված «Ժամանակակից հայ նկարիչներ» ցուցահանդեսը մտահղացել է Գեղարվեստի ակադեմիայի ռեկտոր, նկարիչ Արամ Իսաբեկյանը: Իսաբեկյանների մասնավոր հավաքածուից կատարված ընտրությունը, որ կազմում է ցուցադրության գերակշիռ մասը, ցուցահանդեսի հիմնական առանձնահատկությունն է, եւ Ա. Իսաբեկյանն անկեղծացավ՝ ասելով, թե այնքան էլ լավ չէ նվիրված աշխատանքների վաճառք կազմակերպելը, բայց եւ խոստովանեց, որ մշակութային մի շատ հետաքրքրական ծրագիր իրականացնելու համար է կատարվում՝ մշակութասեր հանրության համար գեղագիտական վայելքի նոր վայր (հավանորեն երաժշտասրահ) ստեղծելու նպատակով:

Այս ցուցադրությամբ պատկերասրահը փորձում է առավել պրոֆեսիոնալ մոտեցումներ որդեգրել, ներկայացված արվեստագետների մեծ մասը ցուցասրահի մշտական նկարիչներ դառնալու հավանականություն են ունենում: Որոշակիորեն փոփոխվող ցուցադրությունը գեղարվեստական սկզբունքներ պահպանելով, նաեւ գնային կայունություն է ապահովելու, ենթադրելի է, նաեւ հաճախորդների նախասիրությունները:

Հիշյալ ցուցադրության մի մասը հայր եւ որդի Իսաբեկյանների աշխատանքներից են: Ցուցահանդեսի տրամադրող, գունազգացողական հրաշալի միջավայրը, ճաշակավոր մոտեցումը եւ հաջող էքսպոզիցիան ներառում է ժամանակակից հայ նկարիչների մի շարք ստեղծագործություններ՝ Աշոտ Հովհաննիսյան, Անատոլի Գրիգորյան, Վարուժան Վարդանյան, Հարություն Պզտիկյան, Փարավոն Միրզոյան, Հաղթանակ Շահումյան, Անդրանիկ Կիլիկյան (որի համար այս ցուցադրությունը եղավ կենդանության օրոք վերջինը, ցավոք, 60 տարեկանում օրերս Անդրանիկ Կիլիկյանը հրաժեշտ տվեց կյանքին), Սարգիս Համալբաշյան, Էդվարդ Վարդանյան, Արամայիս Մխիթարյան, Գաբրիել Մանուկյան, Գարեգին Դավթյան (քանդակ) եւ ուրիշներ: Այստեղ, փաստորեն, ներկայացված է հայ արդի գեղանկարչության մի հատվածը: Ըստ ՀԲԸՄ Հայաստանի ներկայացուցչական գրասենյակի տնօրեն **Աշոտ Ղազարյանի**, «այսքան հաճելին միանգամից մեկտեղ տեսնելուց տրամադրությունդ ակամայից փոխվում է, գունագեղ վառ հույզերն արտահայտում են ժամանակի զգացողությունը եւ ուրախալի է, որ գորշությունը գրեթե բացակայում է»:

«Այս ցուցադրությամբ այցելուն կարո՞ղ է արդյոք որոշակի պատկերացում կազմել արդի հայ գեղանկարչության մասին» հարցին արվեստաբան **Վարդան Վարդանյանն** այսպես արձագանքեց. «Նախ եւ առաջ կատարվել է շատ լավ ընտրություն: Ներկայացված նկարիչներն ու գործերը լրացնում են միմյանց, կարեւոր հանգամանք՝ էքսպոզիցիայի համար»: Այսօր շատ են կազմակերպվում ցուցահանդեսներ, որտեղ հակասական աշխատանքներ են լինում: Այստեղ հետաքրքրական լուծումներ են տրված, ընտրությունը, մատուցումը շատ ճաշակով է կատարված, այսօրվա մեր լավագույն նկարիչների մի փունջ ներկայացված է պատշաճ կերպով:

Ցուցասրահը, որ շատ գողտրիկ, գեղեցիկ է, բայց փոքր-ինչ իր տարածքով «սեղմել» է նկարները, սակայն եթե շարժ լինի եւ փոփոխվեն հաճախակի, ավելի շատ նկարիչներ կներկայացվեն: Աշխատանքները նաեւ ճաշակով շրջանակված են, որը նույնպես աչքի համար նշանակություն ունի:

Վերջերս ցուցահանդեսներ են Երեւանում անցկացվում՝ արվեստի գեղագիտական միջին չափանիշներն անգամ չպահպանելով: Մենք պետք է մի փոքր այլ տեսանկյունով փորձենք նայել, նաեւ դրսի այցելուի հայացքով: Երբ Հայաստան այցելած որեւէ զբոսաշրջիկ պատահական մտնի նման միջակ ցուցահանդես, ինչպիսի՞ն կլինի նրա պատկերացումը հայ արդի կերպարվեստի մասին»:

Նման մտահոգություն վստահաբար չունի «Հայ ժամանակակից նկարիչներ» ցուցադրությունը «Ալբերս եւ Թովէ Բոյաջյան» պատկերասրահում, որտեղ իրապես բարձր գեղարվեստական մակարդակ է պահպանված:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Գյումրին երջանիկ քաղաք դարձավ Արամ Հակոբյանի համար

«100-ի ակումբի» համար հոբելյանական տարում ռմբարկուների ընտանիքը նոր համալրում ստացավ: Իրականացավ «Բանանցի» հարձակվող Արամ Հակոբյանի երազանքը: Գյումրին երջանիկ քաղաք դարձավ 26-ամյա Արամի համար: «Շիրակի» հետ հանդիպման 70-րդ րոպեին Երվանդ Հունանյանի դարպասը խփած գնդակը Հակոբյանի 100-րդ գոլն էր պաշտոնական մրցումներում: Արամը դարձավ «100-ի ակումբի» 14-րդ անդամը:

PHOTOLURE

Ընթացիկ մրցաշրջանի սկզբում Արամի հաշվին 85 գոլ էր գրանցված: Հակոբյանը վստահ էր, որ կհաջողվի խփել անհրաժեշտ 15 գոլերն ու ընդգրկվել ռմբարկուների ընտանիքում: Արդեն գարնանը գավաթային հանդիպումներում նա 7 գոլ խփեց: Թբիլիսիի «Լոկոմոտիվի» հետ հանդիպումներում էլ «Բանանցի» հարձակվողը բացեց գոլերի հաշիվը եվրոգավաթներում՝ դառնալով վճռորոշ 2 գոլի հեղինակ, երկու անգամ էլ աչքի ընկավ «Դնեպրի» հետ խաղում: Առաջնության 14 խաղում Արամի հաշվին գրանցված է 6 գնդակ:

Բարձրագույն խմբի առաջնություններում Արամ Հակոբյանի նորամուտը կայացել է 1996/97 թթ. մրցաշրջանի մեկնարկային խաղում: 17-ամյա պատանին ԲԿՄԱ-ի կազմում 1996 թ. օգոստոսի 4-ին մասնակցեց «Արարատի» հետ հանդիպմանը: Այդ տարի Արամը ԲԿՄԱ-ում ընդամենը 3 խաղի մասնակցեց: Հաջորդ մրցաշրջանում նա արդեն «Փյունիկի» կազմում բացեց իր գոլերի հաշիվը: Օգոստոսի 24-ին «Դվինի» հետ խաղի 60-րդ րոպեին փոխարինման դուրս գալով, Հակոբյանը 5 րոպե անց գրավեց Գեւորգ Կասպարովի դարպասը: 1998 թ. Արամը տեղափոխվեց «Դվին», որի կազմում 19 խաղում 2 գոլ խփեց: Հաջորդ մրցաշրջանի սկզբում աչքի ընկնելով արդյունավետ խաղով (5 խաղում 3 գոլ), Արամ Հակոբյանը իր մի խումբ երիտասարդ խաղընկերների հետ տեղափոխվեց «Ցեմենտ»: Այստեղ երկու մրցաշրջանի ընթացքում անցկացրած 45 խաղում Արամը 11 գոլ խփեց:

Արամի ռմբարկուի հասկանիշները լիովին դրսեւորվեցին «Արարատում», որտեղ 2001 եւ 2002 թթ. 15-ական գոլի հեղինակ դարձավ: Իսկ հաջորդ տարի տեղափոխվելով «Բանանց», Արամն արդյունավետության անձնական ռեկորդ սահմանեց՝ 27 խաղում խփելով 21 գնդակ:

Այսպիսով, Հայաստանի առաջնություններում անցկացրած 164 խաղում Արամ Հակոբյանը խփել է 74 գոլ: Նա բարձր արդյունավետություն է դրսեւորել նաեւ ՀՀ գավաթի մրցաշարերում՝ դառնալով 22 գոլի հեղինակ, ինչը զորեղ ֆուտբոլիստների շրջանում լավագույն ցուցանիշն է: 2 գնդակ էլ Արամը խփել է երիտասարդական հավաքականում:

Հայաստանի առաջնություններում գրանցված 74 գոլերը խփել են 18 թիմերի դարպասներում: Արամ Հակոբյանի հարվածներից բոլորից շատ տուժել է «Էսթեղլալ-Կոտայքը», որի դարպասը խփել է 13 գոլ: 9 գնդակ է խփել «Դինամո-Զենիթի», 8-ական՝ «Լեռնային Արցախի» եւ Կարմիրի «Լեռնագործի» դարպասները: Մյուս գոլերի բաշխումն այսպիսին է. «Շիրակ»՝ 7, «Արաքս»՝ 5, «Միկա»՝ 4, «Փյունիկ», «Արարատ»՝ 3-ական, «Կիլիկիա», «Երեւան», «Զվարթնոց», «Բանանց», «Լոռի»՝ 2-ական, «Էրեբունի», «Գյումրի», «Դվին», «Լեռնագործ» (Երեւան)՝ 1-ական:

74 գոլերը խփվել են 32 դարպասապահների դարպասները: Առավել հաճախ՝ 6-ական անգամ Արամը գրավել է Արթուր Ավագյանի («Լեռնային Արցախ») եւ Գարիկ Բոյախչյանի («Լեռնագործ») պաշտպանած դարպասները: 5 անգամ նրա հարվածներից հետո գնդակը ցանցից հանել է Էդիկ Երիցյանը՝ պաշտպանելով «Փյունիկի», «Զվարթնոցի», «Բանանցի» եւ «Կոտայքի» դարպասները: 4-ական գոլ են բաց թողել Մանվել Աֆրիկյանը («Դինամո»), Վահան Ծաղիկյանը («Կոտայք») եւ Աշոտ Ղադամյանը («Արաքս»):

Հայաստանի առաջնություններում գոլերից 6-ն Արամը խփել է 11 մ հարվածով: Նա առայժմ միայն մեկ անգամ է վրիպել 11 մ նշակետից (հարվածը հետ է մղել «Փյունիկի» դարպասապահ Անդրանիկ Ղարագյոզյանը): 2002 թ. սեպտեմբերի 18-ին «Կոտայքի» հետ խաղում Արամ Հակոբյանը արդյունավետության անձնական ռեկորդ սահմանեց՝ 4 անգամ գրավելով Վահան Ծաղիկյանի դարպասը: 2 անգամ էլ Հակոբյանը դարձել է հեթ-տրիկի հեղինակ:

Արամ Հակոբյանն այժմ ուժերի ծաղկման շրջանում է եւ անկասկած դեռեւս բազում անգամ կուրախացնի իր երկրպագուներին՝ ավելի բարձր դիրք զբաղեցնելով «100-ի ակումբում»:

«100-ի ակումբ»

	Ս	Գ	Ս	Ե	ԱՅ	ԵՅ	ԱՊՅ	Ընդ.
1. Արսեն Ավետիսյան	150	23	-	3	1	-	5	182
2. Արթուր Պետրոսյան	125	15	1	-	11	-	2	154
3. Գեղամ Հովհաննիսյան	111	32	-	1	-	-	1	145
4. Տիգրան Եսայան	125	14	-	-	4	-	1	144
5. Արա Հակոբյան	114	12	-	-	2	6	2	136
6. Արմեն Քարամյան	100	18	-	3	5	-	1	127
7. Վաhե Յաղմուրյան	104	18	-	-	-	-	-	122
8. Սամվել Նիկոլյան	86	24	1	1	-	-	-	112
9. Արթուր Քոչարյան	88	16	-	-	-	4	-	108
10. Արմեն Շահգելդյան	82	16	1	2	6	-	-	107
11. Կարապետ Ավետիսյան	83	19	1	-	1	-	2	106
12. Արամ Հակոբյան	74	22	-	4	-	2	-	102
13. Շիրակ Սարոյան	96	3	-	1	-	-	1	101
14. Մհեր Ավանեսյան	89	10	1	1	-	-	-	101

Հովհաննես Զանազանյանը մրցաշարի լավագույն ֆուտբոլիստ

Սոսկվայում անցկացվեց ֆուտբոլի վետերանների մրցաշար, որին մասնակցեցին նախկին ԽՍՀՄ-ի հանրապետությունների վետերանական ֆուտբոլիստները: Դրանց թվում էր նաեւ Երեւանի «Արարատը»: Տալինը, մեր վետերաններն անհաջող խաղացին եւ զբաղեցրին վերջին տեղը: Նախնական փուլում թիմերը բաժանվեցին 2 խմբի: «Արարատն» ընդգրկվել էր «Ա» խմբում, որտեղ նրա մրցակիցներն էին մոսկովյան թիմերը «Տորպեդոն», «Լոկոմոտիվը» ու «Սպարտակը»: Արարատցիներն անհաջող հանդես եկան խմբային մրցաշարում՝ տանուլ տալով բոլոր հանդիպումները: Առաջին խաղում արարատցիները 0-1 հաշվով զիջեցին «Տորպեդոյին», այնուհետեւ պարտվեցին «Սպարտակին» (0-2) եւ պարտվեցին «Լոկոմոտիվին» (0-4): 7-րդ տեղի համար պայքարում մեր վետերան ֆուտբոլիստները հանդիպեցին Թբիլիսիի «Դինամոյի» հետ: Խաղն ավարտվեց ոչ-ոքի (1-1): Մեր թիմից գոլի հեղինակ դարձավ Հովհաննես Զանազանյանը, որը խաղում էր ֆուտբոլիստներից ամենից լավը: Մրցաշարի ավարտից հետո ընդհանուր լավագույն ֆուտբոլիստ ճանաչվեց Հովհաննես Զանազանյանը: Այս «Դինամոն» (3-0), որն էլ գրավեց 7-րդ տեղը: Իսկ մրցաշարի հաղթող ճանաչվեց Կիեւի «Դինամոն»: Դինամոյականները «Բ» խմբում հաղթեցին Թբիլիսիի (3-1) եւ Սոսկվայի (1-0) հրեից ամրցակիցներին, ոչ-ոքի (1-1) խաղացին ԲԿՄԱ-ի հետ ու գրավեցին առաջին տեղը: Եզրափակիչ խաղում Կիեւի «Դինամոն» 2-0 հաշվով հաղթեց «Տորպեդոյին»:

Մրցաշարի ավարտից հետո լավագույն ֆուտբոլիստներ անվանակարգերում ճանաչվեցին: Մրցաշարի լավագույն ֆուտբոլիստ ճանաչվեց «Արարատի» ավագ Հովհաննես Զանազանյանը: Իսկ լավագույն ֆուտբոլիստներ ճանաչվեցին Ռինաս Դասաեւը, Լեոնիդ Բուրյակը, Սանուչար Մաչաիձեն եւ Միխայիլ Գերշկովիչը: Լավագույն ռմբարկուի մրցանակը հանձնվեց Վիկտոր Նոսովին:

Նադալի հերթական հաղթանակը

Իսպանացի 19-ամյա թենիսիստ Ռաֆայել Նադալը շարունակում է բարձր մրցավարքը բոլորին զարմացնել իր հաջող մրցելույթներով: Նա այս տարի իր 9-րդ տիտղոսն նվաճեց հաղթող ճանաչվելով Մոնրեալի մրցաշարում: Եզրափակիչում նրա մրցակիցը ամենափորձառու ու տիտղոսակիր թենիսիստներից մեկն էր՝ ԱՄՆ-ի Անդրեն Աղասին: 35-ամյա ամերիկացի թենիսիստը հաջողությամբ էր հաղթահարել նախնական փուլերի արգելքները, իսկ կիսաեզրափակիչում պարտության էր մատնել Գրեգ Ռուսեդսկուն (6-4, 6-4): Նադալը հաղթել էր ֆրանսիացի Ֆոլ-Անրի Մաթյեին (6-4, 7-5):

Եզրափակիչ մրցախաղը բավական համառ ընույթ կրեց: Առաջին խաղամասը շահեց Նադալը (6-3), խաղափոխը ընթացավ առավելագույն լարված երկրորդ խաղամասում: Երկրորդ խաղամասում հաղթեց Աղասին (6-4): Վճռորոշ խաղափոխում հաջողությունն ուղեկցեց Նադալին (6-2), որն էլ դարձավ մրցաշարի հաղթող: Այդ հաղթանակի համար խաղացողը ստացավ 600 հազար դոլար պարգեւավճար ստացավ: Մոնրեալի հաղթողը դարձավ ԱՄՆ-ի բաց առաջնությունում եւ մյուս մրցաշարերում նաեւ համաշխարհային տեղ: Այժմ Նադալը 837 միավոր ունի: Ֆեդերերը հիշեցնում է նաեւ ձեռք բերած Լոնդոնի առաջնությունից: Այժմ Նադալը 837 միավոր 2-րդ տեղում է, իսկ Ֆեդերերը գլխավորում է 910 միավորով: Անդրե Աղասին 268 միավորով 9-րդն է, իսկ Դավիթ Նալբանդյանը ընթանում է 19-րդ տեղում (20 միավոր):

Արոնյանն ուժեղագույնն էր արագ շախմատում

Գերմանիայի Մայնց քաղաքում անցկացված շախմատի փառատոնում զբաղեցրեց մրցելույթների ունեցավ Լեւոն Արոնյանը: Արագ շախմատի մրցաշարում Արոնյանը մարզչավարեց զբաղեցնելով հաղթանակ՝ 11 հնարավորից վաստակելով 10 միավոր: Հայ գրոսմայստերը 11 պարտիաներից 9-ն ավարտեց իր օգտին, 2-ում խաղաղ դաշն կնքեց եւ դարձավ մրցաշարի հաղթող: Մեր մյուս երկու գրոսմայստերները՝ Ռաֆայել Վահանյանն ու Գաբրիել Սարգսյանը վաստակեցին 8-ական միավոր: Ռաֆայելը տնօրեց 7 հաղթանակ, 2 պարտիա ավարտեց ոչ-ոքի, 2-ում պարտվեց: Գաբրիելն իր օգտին գրանցեց 6 հաղթանակ, 4 պարտիա ավարտեց ոչ-ոքի, մեկում՝ պարտվեց:

Հաջող էր Լեւոն Արոնյանի ելույթը նաեւ կայծակնային մրցաշարում, որտեղ 11 հնարավորից վաստակեց 9 միավոր եւ Ալեքսանդր Մորոզեւիչի, Ալեքսանդր Գրիշչուկի, Ալեքսեյ Դրեեւի, Պենտալա Հարիկրիշնայի հետ բաժանեց 2-6-րդ տեղերը: Ընդ որում, Լեւոնը միայն մեկ պարտություն կրեց՝ տնօրելով 8 հաղթանակ, 2 պարտիա ավարտելով ոչ-ոքի: Գաբրիել Սարգսյանը վաստակեց 8,5 միավոր, իսկ Ռաֆայել Վահանյանը՝ 8: Իսկ մրցաշարի հաղթող ճանաչվեց ադրբեջանցի Թեյմուր Ռաջաբովը:

ՀՀ հավաքականը մեկնեց Հորդանան

Օգոստոսի 17-ը ՖԻՖԱ-ի կողմից ընկերական հանդիպումների համար նախատեսված օր է: Ըստ որում Հայաստանի ազգային հավաքականը շաս հազվադեպ էր օգտագործում այդ օրը կամ ընկերական հանդիպումներ: Բոլոր խոսությունը՝ ֆուտբոլային ակտերը, այս անգամ մեր ընտրանին մրցաչափարկե կնեցին: Այսօր ՀՀ ազգային հավաքականը մեկնեց Հորդանանի մայրաքաղաք Ամման, որտեղ վաղը տեղական ժամանակով ժամը 20.15-ին ընկերական մրցախաղում ուժերը կչափի այդ երկրի ազգային հավաքականի հետ: ՀՀ ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Հենկ Վիսմանն այդ խաղին նախապատրաստվելու համար հրավիրել է 20 ֆուտբոլիստի: Երեկ հավաքականի ֆուտբոլիստները կարճատեւ մարզում անցկացրեցին:

Ինչպես տեղեկացավ ՀՖՖ մամուլի ծառայությունից, դարպասապահ Ռոման Բերեզովսկին ու պաշտպան Կարեն Դոխոյանը վնասվածքի պատճառով հավաքական չեն հրավիրվել: Փոխարենը հավաքականում ընդգրկվել են վերջին շրջանում իրեն գերազանց դրսեւորող Արամ Հակոբյանը, առաջնության ռմբարկուների ցուցակը գլխավորող Նշան Էրզրումյանը եւ դարպասապահ Գեւորգ Կասպարովը: Բացի նրանցից, Հորդանան են մեկնել նաեւ Արտուր Բեսեն, Սարգիս Հովսեփյանը, Ալեքսանդր Թադեւոսյանը, Եղիշե Մելիքյանը, Ռոբերտ Արզումանյանը, Ռաֆայել Նազարյանը, Կարեն Ալեքսանյանը, Համլետ Մխիթարյանը, Ռոմիկ Խաչատրյանը, Արամ Ոսկանյանը, Արմեն Ավագյանը, Վալերի Ալեքսանյանը, Արմեն Շահգելդյանը, Արման Քարամյանը, Գալուստ Պետրոսյանը, Արա Հակոբյանը:

Քննարկվեցին կազմակերպչական հարցեր

Համահայկական խաղերի համաշխարհային կոմիտեի մամուլի ծառայության տեղեկացվության համաձայն, երեկ կայացել է հերթական նիստը, որում քննարկվել են բասկետբոլի համահայկական մրցաշարի անցկացման կազմակերպչական մի շարք հարցեր: Մրցաշարի հանդիսավոր բացումը տեղի կունենա օգոստոսի 21-ին, ժամը 18-ին մայրաքաղաքի «Դինամո» մարզահամալիրում: Մրցաշարին մասնակցելու հայտ են ներկայացրել 28 քաղաքների թիմեր: Մրցաշարին կմասնակցեն կանանց 9 եւ տղամարդկանց 19 թիմեր: Բացի «Դինամո» մարզահամալիրից, հանդիպումները կանցկացվեն նաեւ Երեւանի քոլեջների մարզադահլիճներում եւ ՖԻՄԱ-ի մասնաշենքում:

Ռահմանը Կլիչկոյի հետ մենամարտելու իրավունք ստացավ

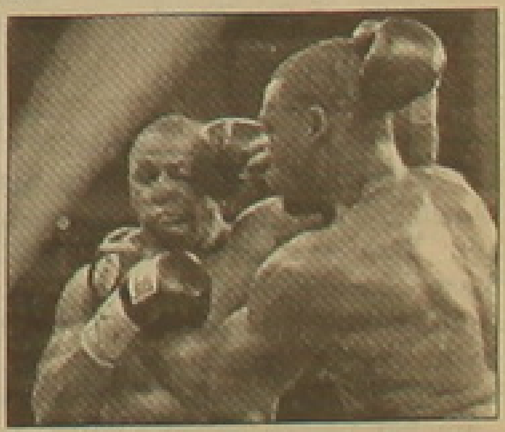

Չիկագոյում անցկացված պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի մրցաշարի գլխավոր մենամարտը WBC-ի վարկածով աշխարհի ժամանակավոր չեմպիոնի կոչման համար մրցավեճն էր աշխարհի նախկին բացարձակ չեմպիոններ Հասիմ Ռահմանի եւ Մոնտե Բարեթի միջեւ: Այդ մենամարտի հաղթողը իրավունք էր ստանալու WBC-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը կրողի հետ մենամարտի: Այդ անունը ոչ ավել ոչ պակաս՝ Վիտալի Կլիչկոյի հետ:

Սասնակցելով այդ մենամարտում նախապատրաստությունը սպիտակ թիմի Ռահմանին, որն անցկացրած 46 հանդիպումներից 40-ն ավարտել էր իր օգտին (33-ը՝ նոկաուտով) եւ ընդամենը 5 պարտություն էր կրել (մեկ մենամարտն էլ ավարտել էր ոչ-ոքի): Բարեթը 34 մենամարտից 31-ն էր շահել (17-ը՝ նոկաուտով): Հեռուստադիտողները է, որ իր առավելությունը չէր կասկածում նաեւ Ռահմանը, որը մենամարտից առաջ հայտարարել էր, որ կսպիրի Մոնտեին մոռանալ չեմպիոնության հավակնությունների մասին եւ առաջ ու վստահ հաղթանակ կտոնի մրցակցի նկատմամբ: Սակայն խոսակցված առաջ հաղթանակը չստացվեց: Ռահմանին հարկ եղավ 12 ռաունդ անցկացնելու ռինգում եւ միայն մրցավարների առավելությամբ հաղթել մրցակցին:

Այսպիսով, Հասիմ Ռահմանը WBC-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը կվիճարկի Վիտալի Կլիչկոյի հետ: Հանդիպման ժամկետը դեռեւս որոշված չէ: Նախատեսվում է մենամարտն անցկացնել նոյեմբերին Լաս Վեգասում: Վիտալի Կլիչկոն արդեն սկզբից վնասվածք ունի, եւ առավել է նախապատրաստության առաջիկա մենամարտին: Նա սակայն գիտակցում, որ Ռահմանը բավական վտանգավոր մրցակից է: «Ձեռ ուզում կրկնել այն սխալները, որոնք թույլ տվեց Լենոքս Լյուիսը Ռահմանի հետ մենամարտում: Նա թերագնահատեց մրցակցին: Իսկ ես լրջորեն եմ նախապատրաստվելու մենամարտին: Ռահմանը լուրջ մրցակից է, տիտղոսակիր է լավ տեխնիկայից: Սակայն նա նաեւ թույլ կողմեր ունի, որոնցից հարկ է օգտվել», - հայտարարել է Կլիչկոն:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱԶԱՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է մրցույթ՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի 2005 թվականի տարեկան ֆինանսական հաշվետվության վերստուգում իրականացնելու նպատակով:

Մրցույթին կարող են մասնակցել միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպությունները:

Մրցույթի մասնակիցները պետք է ներկայացնեն հետեւյալ տեղեկատվությունը.

1. աուդիտի աշխատանքներին մասնակցող աշխատակիցների որակավորման մակարդակը եւ աշխատանքային փորձը,
2. աուդիտի ընդգրկման բնագավառները (ներառյալ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների, Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի հիմնադրամների աուդիտը),
3. Հայաստանի Հանրապետությունում տվյալ կազմակերպության կողմից աուդիտի անցկացման փորձը,
4. Անկախ Պետությունների Համագործակցության եւ անցումային տնտեսությամբ երկրների կենտրոնական բանկերում աուդիտի անցկացման փորձը,
5. Հայաստանում կամ Անկախ Պետությունների Համագործակցության երկրներում ներկայացուցչությունների, մասնաճյուղերի կամ դուստր ձեռնարկությունների վերաբերյալ տեղեկություններ.
6. աուդիտի իրականացման եւ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման ժամկետները (ներառյալ նախնական աուդիտի անցկացման ժամկետները),
7. աուդիտի իրականացման արժեքը,
8. լրացուցիչ տեղեկություններ

Մրցույթի պայմանները.

1. Աուդիտի աշխատանքները պետք է սկսվեն ոչ ուշ, քան 2006 թվականի փետրվարի 6-ը:
2. Աուդիտորական եզրակացությունը եւ «Նամակ ղեկավարությանը» փաստաթղթերը պետք է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդին ներկայացվեն ոչ ուշ, քան 2006 թվականի մարտի 24-ը:
3. Օտարերկրյա մասնակիցները մրցութային առաջարկությունները կարող են ներկայացնել անգլերեն կամ ռուսերեն լեզուներով:
4. Աուդիտորական եզրակացությունը եւ «Նամակ ղեկավարությանը» փաստաթղթերը պետք է կազմվեն հայերեն եւ անգլերեն լեզուներով, ընդ որում երկու լեզուներով կազմված փաստաթղթերն էլ պետք է ունենան միեւնույն իրավաբանական ուժը:

Մրցութային առաջարկները բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերի հետ միասին պետք է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվեն մինչեւ 2005 թվականի սեպտեմբերի 15-ը, ժամը 17:00-ն՝ կնքված ծրարներով:

Մրցույթի հայտով ներկայացվող տեղեկությունները եւ փաստաթղթերը պետք է ներկայացվեն երկու փակ եւ սոսնձված ծրարներով:

Մրցույթի հայտի առաջին ծրարի վրա կատարվում են հետեւյալ գրառումները.

1. մրցույթի մասին հրապարակային ծանուցման մեջ նշված մրցույթի հայտի ներկայացման վայրը (հասցեն).
2. մրցույթի անվանումը.
3. «մրցույթի պայմաններ» բառերը.
4. «չբացել մինչեւ մրցույթի հայտերի բացման նիստը» բառերը.
5. մասնակցի անվանումը, գտնվելու վայրը, հեռախոսահամարը կամ կապի այլ միջոցները:

Մրցույթի հայտի առաջին ծրարով ներկայացվում են միայն հրապարակային մրցույթի մասնակցի կողմից առաջարկվող մրցույթի պայմանները, մասնավորապես, աուդիտի ընդգրկման բնագավառները, աուդիտի իրականացման եւ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման ժամկետներն ու աուդիտի իրականացման արժեքը:

Մրցույթի հայտի երկրորդ ծրարի վրա կատարվում են հետեւյալ գրառումները.

1. մրցույթի մասին հրապարակային ծանուցման մեջ նշված մրցույթի հայտի ներկայացման վայրը (հասցեն).
2. մրցույթի անվանումը.
3. «չբացել մինչեւ մրցույթի հայտերի բացման նիստը» բառերը.
4. մասնակցի անվանումը, գտնվելու վայրը, հեռախոսահամարը, կապի այլ միջոցները:

Մրցույթի հայտի երկրորդ ծրարով ներկայացվում են հրապարակային ծանուցմամբ պահանջվող բոլոր այլ տեղեկությունները եւ փաստաթղթերը:

Հրապարակային մրցույթի մասնակիցները եւ նրանց ներկայացուցիչները կարող են մրցութային հայտն ընդունելու մասին Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի աշխատակազմի փաստաթղթերի շրջանառության բաժնի կողմից ստորագրված եւ կնքված համապատասխան տեղեկանքի հիման վրա ներկա գտնվել մրցույթի հայտերի բացմանը, ինչպես նաեւ մրցույթի հայտերի ամփոփման նիստերին, նրանք կարող են ծանոթանալ մրցույթի նիստերի արձանագրություններին եւ պատճենահանել դրանք: Մրցույթին ներկայացված առաջարկությունների փաթեթները կբացվեն 2005 թվականի սեպտեմբերի 19-ին, ժամը 17:00-ին:

Մրցութային առաջարկները կամփոփվեն Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից 2005 թվականի հոկտեմբերի 11-ին, ժամը 17:00: Մրցույթի մասնակիցները գրավոր կտեղեկացվեն մրցույթի արդյունքների մասին մինչեւ 2005 թ. հոկտեմբերի 14-ը:

Մինչեւ մրցույթի հաղթողին ճանաչելը մասնակիցներից կարող է պահանջվի ներկայացնել լրացուցիչ տեղեկություններ եւ փաստաթղթեր:

Հրապարակային ծանուցման փոփոխությունները կարող են կատարվել մինչեւ մրցույթի հաղթողին որոշելու օրը: Հրապարակային ծանուցման մեջ փոփոխություններ կատարելու դեպքում մասնակիցներն իրավունք ունեն սահմանված կարգով մրցութային հայտերում կատարել լրացուցիչ փոփոխություններ: Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հրապարակային ծանուցման փոփոխության դեպքում չի կրում մասնակիցների կրած իրական վնասների ռիսկը:

Մրցույթի հաղթող կճանաչվի այն մասնակիցը, որը մրցութային հանձնաժողովի եզրակացությամբ ներկայացրած կլինի հրապարակային մրցույթի լավագույն պայմաններ:

Հրապարակային մրցույթի հանձնաժողովը մինչեւ մրցույթի հաղթողին որոշելու օրը (հայտերի ամփոփման օրը) իրավունք ունի հրաժարվել մրցույթ անցկացնելուց՝ այդ կապակցությամբ կայացնելով պատճառաբանված որոշում: Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը մրցույթ անցկացնելուց հրաժարվելու դեպքում չի կրում մասնակիցների կրած իրական վնասների ռիսկը:

Հաղթող ճանաչված աուդիտորական կազմակերպության հետ պայմանագիրը կկնքվի մինչեւ 2005 թվականի հոկտեմբերի 31-ը:

Հրապարակային մրցույթի կանոնակարգին կարող եք ծանոթանալ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի ինտերնետ կայքում:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել՝

Տկն. Սիրա Հակոբյանին՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի գլխավոր վերստուգիչ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ, 375010, Երեւան, Վ. Սարգսյան 6

Հեռախոս՝	(374 1) 589-655
Ֆաքս	(374 1) 523-852
Էլ-փոստ	audit@cba.am
Ինտերնետ կայք	www.cba.am

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՇՁԲ - 05/132 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **«Երեւան քաղաքի հենապատերի նորոգման-վերականգնման նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի մշակման»** աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1200.0 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ Հ/Հ 247010010343 «Կոմուննախագիծ» ՓԲԸ -ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 2893-25, հանձնաժողովի քարտուղար Գ. Հուրոյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 10:00:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՇՁԲ - 05/133 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **«Երեւան քաղաքի փողոցների ոռոգման ցանցի վերանորոգման եւ վերակառուցման նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի մշակման»** աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1200.0 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ Հ/Հ 247010010343 «Կոմուննախագիծ» ՓԲԸ -ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 2893-25, հանձնաժողովի քարտուղար Գ. Հուրոյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 12:00:

ՈՒՂՂՈՒՄ

«Ազգ» օրաթերթի 2005 թ. օգոստոսի 2-ի թիվ 142 (3306) համարի 2-րդ էջի հրապարակային ծանուցման 5.3 եւ 5.5 կետերում տպագրված «19 օգոստոսի» փոխարեն կարդալ «7 սեպտեմբերի»:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Ջեներալ Տրանսուղղ» ՓԲԸ-ն աշխատանքի է հրավիրում

ա) գլխավոր հաշվապահի
բ) հաշվապահների
գ) ֆինանսիստի

ա) Գլխավոր հաշվապահին ներկայացվող պահանջներն են՝

Մասնագիտական բարձրագույն կրթություն

Հաշվապահական հաշվառման, հարկային, քաղաքացիաիրավական հարաբերություններին, աշխատանքային եւ սոցիալական ապահովագրության վճարներին վերաբերող օրենքների, ՀՀ կառավարության որոշումների, համապատասխան մարմինների հրահանգների եւ այլ անհրաժեշտ իրավական ակտերի գերազանց իմացություն:

բ) Հաշվապահներին ներկայացվող պահանջներն են՝

- մասնագիտական բարձրագույն կրթություն
- համակարգչային հաշվապահական ծրագրերից օգտվելու իմացություն
- 5 աշխատանքային փորձը:

գ) Ֆինանսիստին ներկայացվող պահանջներն են՝

բարձրագույն մասնագիտական կրթություն

ծախսերի եւ եկամուտների հաշվառման, այդ թվում՝ ինքնարժեքի հաշվարկման, բիզնես ծրագրերի եւ պայմանագրերի կազմման, ֆինանսական հոսքերի գնահատման հմտություններ եւ տնտեսական գործունեության դաշտին վերաբերող ՀՀ օրենսդրության իմացություն:

Հասցեն՝ Ք. Երեւան, Բագրատունյաց պող. 81
ֆաքս **+37410 448060**
էլ. հասցե ***assistante2@earthlink.net***

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE — Advanced ENGINEERING

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ըդվանսդ ինջինիրինգ ըսոշիեյթս ինթերնեշնլ (AEAI) կազմակերպությունը ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության կողմից ֆինանսավորվող էներգաարդյունավետության եւ վերականգնվող էներգիայի ռեսուրսների զարգացման ծրագրի շրջանակներում հայտարարում է էներգասպառման ոլորտում ուսումնասիրության իրականացման մրցույթ: Ուսումնասիրությունը կընդգրկի Հայաստանի բնակարանային (քաղաքաբնակ եւ գյուղաբնակ), առեւտրային, արդյունաբերական եւ գյուղատնտեսական բնագավառները:

Մրցույթին հրավիրվում են մասնակցելու համապատասխան փորձ ունեցող հայկական հետազոտական ընկերություններ: Ծրագրի ամբողջական փաթեթը ստանալու համար խնդրում ենք գրավոր արտահայտել նախապես ներկայացնելու Ձեր հետաքրքրությունը՝ ուղարկելով նամակ Աննա Կիրակոսյանին՝ ***akirakosyan@aeai.am*** էլ. փոստով, կամ բերելով այն AEAI գրասենյակ (Երեւան, Պռոշյան 2, հեռ.՝ 261770, 221969): Հետաքրքրության հայտի ներկայացման վերջնաժամկետն է օգոստոսի 22-ը, ժամը 17:00:

Հավելյալ տեղեկությունների համար այցելեք AEAI կազմակերպության ինտերնետային կայքը՝ **www.aeai.am** հասցեով:

FINCA Small Loans-Big Changes

"ՖԻՆՔԱ" բարեգործական հիմնադրամը հայտարարում է մրցույթ ներքին աուդիտորի պաշտոնի համար

Պահանջներն են

- *բարձրագույն տնտեսագիտական կրթություն*
- *ցանկալի է մինչեւ 3 տարվա փորձ ֆինանսական կամ բանկային ոլորտում*
- *թիմային եւ անկախ աշխատելու ունակություն*
- *հաշվետվություններ ներկայացնելու իմացություն*
- *համակարգչային ծրագրերի (Word, Excel) իմացություն*
- *ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուների իմացություն*

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել
584863, 545531
Մեր հասցեն՝ ք.Երեւան, Ազատամարտիկների փ. 2ա
(«Սպարտակ» մարզակումբի հարեւանությամբ)
Դիմումների ներկայացման վերջին ժամկետը՝ օգոստոսի 31-ը

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Ղ-Տելեկոմ» ՓԲԸ-ը հայտնում է իր բաժանորդներին, որ ապառիկ հիմունքներով շարժական կապի ծառայությունների մատուցման պայմաններում (կետեր 6.8 եւ 9.4) կատարվել են փոփոխություններ: Պայմանագրի տեքստը կարելի է ստանալ ընկերության գրասենյակներում:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ՄԲԱՇՁԲ - 05/134 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **Երեւան քաղաքի ոռոգման ցանցի գլխավոր հատակագծի կազմման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով**: Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1000 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» «Կոմուննախագիծ» ՓԲԸ N 247010010343 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 2893-25, հանձնաժողովի քարտուղար Հ. Ավետիսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 11.00-ն:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

Լրատուական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 15.08.2005, գինը՝ 100 դրամ, տպագրւում է «Գինդ» տպագրատանը: